2025/1892

26.9.2025

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2025/1892

ze dne 10. září 2025,

kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem ([2]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Předcházení vzniku všech druhů odpadů a nakládání s nimi je klíčovým nástrojem v úsilí o ochranu životního prostředí a lidského zdraví v Unii. Členské státy usilují o neustálé zlepšování svých plánů předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi, přičemž je nezbytné důsledně uplatňovat hierarchii způsobů nakládání s odpady stanovenou ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ([3]) (dále jen „hierarchie způsobů nakládání s odpady“).

(2) Zelená dohoda pro Evropu, která je předmětem sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019, a nový akční plán pro oběhové hospodářství pro čistší a konkurenceschopnější Evropu, jenž je uveden ve sdělení Komise ze dne 11. března 2020, vyzývají k posílení a urychlení opatření Unie a členských států, jež by zajistila environmentální a sociální udržitelnost textilního odvětví a potravinářského odvětví, neboť ta patří mezi odvětví s nejvyšší náročností na zdroje, která způsobují významné negativní environmentální externality. V těchto odvětvích brání pokroku při přechodu na oběhové hospodářství a dekarbonizaci mimo jiné nedostatky ve financování a technologiích. Potravinářství je odvětvím s největší spotřebou zdrojů a textilní průmysl je ve spotřebě zdrojů na čtvrtém místě, přičemž tato odvětví plně nedodržují základní zásady Unie pro nakládání s odpady stanovené v hierarchii způsobu nakládání s odpady, která vyžaduje upřednostnění předcházení vzniku odpadu, po němž následují příprava k opětovnému použití, a recyklace. Tyto problémy vyžadují systémová řešení založená na přístupu, který zohledňuje celý životní cyklus, se zvláštním zaměřením na potravinářské produkty a textilní výrobky.

(3) Podle sdělení Komise o strategii EU pro udržitelné a oběhové textilní výrobky ze dne 30. března 2022 (dále jen „strategie“) je třeba provést podstatné změny, aby se upustilo od nyní převládajícího lineárního způsobu, jakým jsou textilní výrobky navrhovány, vyráběny, užívány a vyřazovány, přičemž je zejména nutno omezit rychlou módu. Podle vize strategie do roku 2030 spotřebitelé používají vysoce kvalitní a cenově dostupné textilní výrobky déle. Strategie zdůrazňuje, že je důležité, aby výrobci nesli odpovědnost za odpad, který z jejich výrobků vzniká, a odkazuje na zavedení harmonizovaných pravidel pro rozšířenou odpovědnost výrobce pro textilní výrobky s ekologickou úpravou poplatků na úrovni Unie. Stanoví, že hlavním cílem těchto pravidel je vytvořit ekonomické podmínky pro sběr, třídění, opětovné použití, přípravu k opětovnému použití a recyklaci textilních výrobků a motivovat výrobce k tomu, aby navrhovali své výrobky způsobem zohledňujícím zásady oběhového hospodářství. Za tímto účelem se předpokládá, že značný podíl poplatků, které výrobci odvedou do systémů rozšířené odpovědnosti výrobce, bude věnován na opatření pro předcházení vzniku odpadu a na přípravu k opětovnému použití. Strategie podporuje také potřebu posílit a inovovat přístupy k udržitelnému nakládání s biologickými zdroji s cílem zvýšit oběhovost a zhodnocení potravinového odpadu a opětovné použití textilií vyrobených z biomateriálů.

([1]) Úř. věst. C, C/2024/888, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/888/oj.
([2]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 13. března 2024 (Úř. věst. C, C/2025/1033, 27.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1033/oj) a postoj Rady přijatý v prvním čtení ze dne 23. června 2025 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku). Postoj Evropského parlamentu ze dne 9. září 2025 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku).
([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

(4) Vhodný sběr textilních výrobků přispěje ke snížení výskytu syntetického textilního odpadu v životním prostředí, a to i v suchozemských a mořských ekosystémech, tím, že zajistí, aby textilní výrobky byly opětovně používány, recyklovány a nakonec využívány pro nové účely, čímž se podpoří oběhové hospodářství.

(5) S ohledem na nepříznivé dopady plýtvání potravinami se členské státy zavázaly přijmout opatření na podporu předcházení vzniku potravinového odpadu a snižování jeho množství, a to v souladu s Agendou Organizace spojených národů pro udržitelný rozvoj 2030, přijatou dne 25. září 2015, a zejména s cílem udržitelného rozvoje OSN č. 12.3 snížit do roku 2030 celosvětový potravinový odpad na úrovni maloobchodu a spotřebitelů v přepočtu na obyvatele o polovinu a omezit ztráty potravin ve výrobních a dodavatelských řetězcích, včetně ztrát po sklizni. Tato opatření jsou zaměřena na předcházení vzniku potravinového odpadu a na snižování jeho množství v prvovýrobě, při zpracování a výrobě, v maloobchodě a jiných způsobech distribuce potravin, v restauracích a stravovacích službách a také v domácnostech.

(6) V návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy, která probíhala od dubna 2021 do května 2022, se Komise zavázala k tomu, že umožní projednat některé klíčové návrhy v panelových diskusích občanů, kde k nim bude možné předkládat doporučení. V této souvislosti byla na období od prosince 2022 do února 2023 svolána evropská panelová diskuse občanů, na jejímž základě byl vypracován seznam doporučení, jak zintenzivnit opatření ke snížení plýtvání potravinami v Unii. Vzhledem k tomu, že více než polovina potravinového odpadu v Unii vzniká v domácnostech, jsou názory občanů v oblasti předcházení vzniku potravinového odpadu obzvláště důležité. Ve svých závěrečných doporučeních evropští občané v rámci panelové diskuse na téma plýtvání potravinami uvedli tři hlavní směry činnosti, mezi něž patří posílení spolupráce v potravinovém hodnotovém řetězci, motivace k iniciativám v oblasti potravinářství a podpora změny chování spotřebitelů. Doporučení vzešlá z panelové diskuse budou i nadále sloužit jako podklad pro celkový pracovní program Komise týkající se předcházení vzniku potravinového odpadu a mohly by sloužit jako vodítko, které členským státům pomůže při dosahování cílů v oblasti snižování množství potravinového odpadu.

(7) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ([4]) změnila směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ([5]) tak, že z oblasti její působnosti vyloučila oxid uhličitý zachycený a přepravený za účelem geologického ukládání a geologicky uložený v souladu s požadavky směrnice 2009/31/ES. Tato změna však nebyla začleněna do směrnice 2008/98/ES, kterou byla zrušena směrnice 2006/12/ES. V zájmu zajištění právní jistoty proto tato pozměňující směrnice začleňuje uvedenou změnu do směrnice 2008/98/ES.

(8) Do směrnice 2008/98/ES by měly být začleněny definice „výrobce textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků“, „dodání na trh“, „online platformy“, „poskytovatele služeb kompletního vyřízení objednávek“, „subjektu sociální ekonomiky“, „spotřebitele“, „konečného uživatele“, „neprodaného spotřebního výrobku“ a „organizace odpovědnosti výrobců“, které jsou spojeny s uplatňováním rozšířené odpovědnosti výrobce v textilním odvětví, aby se vyjasnily oblasti působnosti těchto pojmů a související povinnosti.

(9) Navzdory rostoucímu povědomí o nepříznivých dopadech a důsledcích plýtvání potravinami, politickým závazkům přijatým na úrovni Unie a členských států a opatřením Unie prováděným v návaznosti na sdělení Komise ze dne 2. prosince 2015 nazvané „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství“ se produkce potravinového odpadu nesnižuje v takové míře, aby bylo dosaženo významného pokroku při plnění cíle udržitelného rozvoje OSN č. 12.3. K jeho dosažení by výrazně přispělo posílení opatření, jež mají členské státy přijmout, aby pokročily v plnění tohoto cíle při provádění této směrnice, a dalších vhodných opatření k omezení vzniku potravinového odpadu. Tato směrnice proto stanoví oblasti intervence, v nichž by členské státy měly podle potřeby upravit nebo přijmout opatření pro každou fázi potravinového dodavatelského řetězce.

(10) Pokud jde o předcházení vzniku potravinového odpadu, členské státy do určité míry sestavují komunikační materiály a vedou kampaně zaměřené na spotřebitele a provozovatele potravinářských podniků. Tyto aktivity se však zaměřují spíše na zvyšování povědomí nežli na podporu změny chování. Za účelem využití plného potenciálu při omezování plýtvání potravinami a za účelem zajištění průběžného pokroku by se měly vyvíjet intervence zaměřené na změnu chování, které budou přizpůsobeny konkrétním situacím a potřebám v členských státech a budou plně začleněny do vnitrostátních programů předcházení vzniku potravinového odpadu. Je rovněž důležité vzít v potaz změny ve stravování, regionální řešení oběhového hospodářství, včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru a zapojení občanů, jakož i přizpůsobení se specifickým regionálním potřebám v případě nejvzdálenějších regionů nebo ostrovů.

([4]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech (Úř. věst. L 114, 27.4.2006, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/12/oj).

(11) V potravinových dodavatelských řetězcích v celé Unii přetrvávají rozdíly ve vyjednávací síle mezi dodavateli zemědělských a potravinářských produktů a těmi, kdo je kupují. To platí zejména v případě zemědělských produktů vzhledem k tomu, že ve větší či menší míře podléhají rychlé zkáze. Členské státy by proto měly přijmout veškerá vhodná opatření k zajištění toho, aby opatření přijatá k dosahování cílů v oblasti snižování množství potravinového odpadu stanovených v této směrnici nevedla k oslabení vyjednávací síly dodavatelů zemědělských produktů nebo k nárůstu nekalých obchodních praktik vůči uvedeným dodavatelům, které jsou zakázány směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ([6]).

(12) Evropský hospodářský a sociální výbor a Evropský mechanismus připravenosti a reakce na krize v oblasti potravinového zabezpečení uznávají přínos obalů ke snížení plýtvání potravinami a k zajištění dodávek potravin a potravinového zabezpečení. V této souvislosti je proto vhodné, aby členské státy podporovaly a prosazovaly technologická řešení, která přispívají k předcházení vzniku potravinového odpadu, jako jsou aktivní obaly určené k prodloužení trvanlivosti nebo k zachování či zlepšení stavu balených potravin, zejména během přepravy a skladování, a uživatelsky vstřícné nástroje, které jsou v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ([7]), a tím přispěly k předcházení zbytečnému vyhazování potravin, které lze ještě bezpečně konzumovat.

(13) S ohledem na jejich potenciál omezit plýtvání potravinami by členské státy měly podporovat inovativní a technologická řešení, která přesně uvádějí trvanlivost potraviny, zajišťují bezpečnost potravin a v souladu s nařízením (EU) č. 1169/2011 poskytují informace, včetně uvedení data minimální trvanlivosti nebo data použitelnosti, které jsou pro spotřebitele jasné a snadno srozumitelné.

(14) Za účelem dosažení výsledků v krátkodobém horizontu a poskytnutí nezbytné dlouhodobé perspektivy provozovatelům potravinářských podniků, spotřebitelům a orgánům veřejné moci by měly být stanoveny kvantifikované cíle pro snížení produkce potravinového odpadu, kterých by členské státy měly dosáhnout do roku 2030.

(15) S ohledem na závazek Unie plnit ambice stanovené v cíli udržitelného rozvoje č. 12.3 se očekává, že stanovení cílů v oblasti snižování množství potravinového odpadu, kterých mají členské státy dosáhnout do roku 2030, bude silným politickým impulsem k přijetí opatření a zajištění významného příspěvku k dosažení globálních cílů. Vzhledem ke své právně závazné povaze by však tyto cíle měly být přiměřené, dosažitelné a splnitelné a měly by zohledňovat úlohu různých subjektů, zejména mikropodniků a malých podniků, v potravinovém dodavatelském řetězci i jejich kapacitu. Stanovování právně závazných cílů by proto mělo probíhat postupně, počínajíc úrovní, která je nižší než úroveň stanovená v rámci cíle udržitelného rozvoje, aby byla zajištěna konzistentní reakce členských států a viditelný pokrok v plnění cíle udržitelného rozvoje č. 12.3.

(16) Omezení plýtvání potravinami v jakékoli fázi potravinového dodavatelského řetězce má významný pozitivní dopad na životní prostředí. Proces snižování množství potravinového odpadu ve fázích výroby a spotřeby vyžaduje různé přístupy a opatření a zapojují se do něj různé skupiny zúčastněných stran. Proto by jeden cíl pro snížení produkce potravinového odpadu měl být stanoven pro zpracování a výrobu a další cíl pro maloobchodní a jinou distribuci potravin, pro restaurace a stravovací služby a pro domácnosti.

(17) Fáze distribuce a spotřeby v potravinovém dodavatelském řetězci jsou vzájemně provázané, zejména pokud jde o vliv maloobchodních praktik na chování spotřebitelů a o vztah mezi spotřebou potravin v domácnostech a mimo ně, a proto by měl být pro tyto fáze potravinového dodavatelského řetězce stanoven jeden společný cíl. Stanovení samostatných cílů pro každou z těchto fází by zbytečně komplikovalo situaci a členské státy by se nemohly dostatečně flexibilně zaměřovat na své specifické problematické oblasti. Aby společný cíl nevedl k nadměrnému zatížení některých hospodářských subjektů, měly by členské státy při stanovování opatření směřujících k dosažení společného cíle zohlednit zásadu proporcionality.

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (Úř. věst. L 111, 25.4.2019, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj).

(18) Značný vliv na množství spotřebovaných potravin a vzniklého potravinového odpadu mají demografické změny. Společný cíl snížení množství potravinového odpadu, který se vztahuje na maloobchod a jiné způsoby distribuce potravin, restaurace a stravovací služby a domácnosti, by proto měl být vyjádřen jako procentní změna množství potravinového odpadu na obyvatele, čímž se populační změny zohlední. Vzhledem k tomu, že se do celkové populace nezapočítávají turisté a v členských státech může dojít k nárůstu nebo poklesu cestovního ruchu ve srovnání s referenčním obdobím pro stanovení cíle snížení množství potravinového odpadu na obyvatele u maloobchodu a jiných způsobů distribuce potravin, restaurací a stravovacích služeb a domácností, měla by Komise s přihlédnutím k tokům cestovního ruchu přijmout opravný koeficient s cílem podpořit členské státy při dosahování uvedeného cíle snížení množství potravinového odpadu.

(19) Rok 2020 byl prvním rokem, kdy členské státy měřily úrovně potravinového odpadu pomocí harmonizované metodiky stanovené v rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1597 ([8]). Vzhledem k ochranným opatřením přijatým během pandemie COVID-19 však údaje za rok 2020 nejsou pro potravinový odpad vzniklý v některých členských státech považovány za reprezentativní. Podobně tomu může být i v případě ročních údajů shromážděných za roky 2021, 2022 a 2023. Pro stanovení cílů v oblasti snižování potravinového odpadu je proto vhodné použít jako referenční období roční průměr mezi lety 2021 a 2023 a případně umožnit použití údajů z roku 2020. Členským státům, které mohou prokázat, že prováděly měření množství potravinového odpadu před rokem 2020 za použití metod, které jsou v souladu s rozhodnutím v přenesené pravomoci (EU) 2019/1597, by mělo být rovněž povoleno použití dřívějšího roku než roku 2020 jako referenčního období.

(20) S ohledem na potřebu zajistit, aby přístup k dosažení globálního cíle založený na postupných krocích plnil svůj účel, by se úrovně stanovené pro právně závazné cíle v oblasti snižování množství potravinového odpadu měly přezkoumávat a případně revidovat na základě pokroku, kterého členské státy v průběhu času dosáhly, jakož i případného dopadu změn úrovní produkce v potravinářském a zpracovatelském odvětví. Tím by bylo možné uvedené cíle případně upravit z hlediska posílení příspěvku Unie a dalšího sladění s cílem udržitelného rozvoje č. 12.3, jehož má být dosaženo do roku 2030, i z hlediska nasměrování dalšího pokroku po tomto dni. V zájmu další podpory prvovýrobců v jejich úsilí o snížení plýtvání potravinami a potravinových ztrát je nezbytné řešit nedostatky ve znalostech s cílem určit vhodné nástroje k omezení potravinového odpadu a ztrát.

(21) Za účelem zajištění lepšího, včasnějšího a jednotnějšího provádění ustanovení týkajících se předcházení vzniku potravinového odpadu a vzhledem k tomu, že je potřeba předvídat případné nedostatky v provádění a umožnit členským státům přijímat opatření před uplynutím lhůt pro splnění cílů, by se měl systém zpráv včasného varování zavedený v roce 2018 rozšířit tak, aby zahrnoval cíle v oblasti snižování množství potravinového odpadu.

(22) V souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ uvedenou v čl. 191 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) je nezbytné, aby výrobci, kteří poprvé dodávají na trh na území některého členského státu určité textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky, převzali odpovědnost za nakládání s těmito výrobky po skončení jejich životnosti a rovněž za prodloužení jejich životnosti tím, že použité textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, zpřístupní na trhu pro opětovné použití. Při uplatňování zásady „znečišťovatel platí“ je vhodné stanovit povinnosti týkající se nakládání s textilem pro výrobce textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků, včetně jakýchkoli výrobců, dovozců nebo distributorů, kteří bez ohledu na způsob prodeje, včetně smluv uzavřených na dálku ve smyslu čl. 2 bodu 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ([9]), na profesionálním základě dodávají uvedené výrobky pod vlastní firmou nebo ochrannou známkou poprvé na trh na území členského státu. Mezi výrobce, na něž se vztahuje rozšířená odpovědnost výrobce, by neměli být zahrnuti samostatně výdělečně činní krejčí, kteří zhotovují výrobky na zakázku, a to vzhledem k jejich omezené roli na textilním trhu, ani výrobci, kteří poprvé dodávají na trh použité textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, nebo textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky, které jsou z těchto použitých nebo odpadních výrobků či jejich částí vyrobeny, s cílem podpořit jejich opětovné použití a prodloužení životnosti v rámci Unie, a to i s využitím oprav, renovací, modernizace, repasování a upcyklace, při nichž se mění některé funkční vlastnosti původního výrobku.

([8]) Rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1597 ze dne 3. května 2019, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o společnou metodiku a minimální požadavky na kvalitu pro jednotné měření úrovní potravinového odpadu (Úř. věst. L 248, 27.9.2019, s. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(23) V souvislosti s touto pozměňující směrnicí by se „použitými textilními výrobky“ měl rozumět odděleně sebraný textil, který konečný uživatel vyřadí, ať už se záměrem a možností, že bude opětovně použit, či nikoli. V této fázi tyto použité textilní výrobky mohou být vhodné k opětovnému použití nebo mohou být odpadem, jelikož nebyly posouzeny. Z tohoto důvodu by se použitý textil, který je sbírán odděleně, měl při sběru považovat za odpad, pokud není přímo předán konečnými uživateli a přímo a odborně posouzen na sběrném místě provozovatelem zařízení pro opětovné použití nebo subjekty sociální ekonomiky jako vhodný k opětovnému použití. „Použitými textilními výrobky posouzenými jako vhodné k opětovnému použití“ by se měly rozumět textilní výrobky, které byly po sběru, třídění, přípravě k opětovnému použití nebo po přímém odborném posouzení na sběrném místě posouzeny jako vhodné k opětovnému použití. Použité textilní výrobky posouzené jako vhodné k opětovnému použití by se neměly považovat za textilní odpad.

(24) Podle sdělení Komise ze dne 9. prosince 2021 nazvaného „Rozvoj hospodářství ve prospěch lidí: akční plán pro sociální ekonomiku“ zahrnuje sociální ekonomika řadu subjektů s různými obchodními a organizačními modely. Působí v celé řadě hospodářských odvětví. Mezi tři hlavní zásady sociální ekonomiky patří upřednostnění zájmů lidí a sociálních nebo environmentálních cílů před ziskem, reinvestování všech nebo většiny zisků a přebytků za účelem dalšího plnění jejich sociálních nebo environmentálních cílů a provádění činností v zájmu členů nebo uživatelů nebo společnosti obecně a demokratická nebo participativní správa. V tomto ohledu mohou mít subjekty sociální ekonomiky podobu družstev, vzájemných společností, sdružení, včetně charitativních organizací, nadací a mohou zahrnovat náboženské a církevní organizace. Subjekty sociální ekonomiky zahrnují rovněž soukromoprávní subjekty, které jsou sociálními podniky ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ([10]).

(25) Existují velké rozdíly ve způsobu, jakým je nebo má být zaveden tříděný sběr textilu, ať už prostřednictvím systémů rozšířené odpovědnosti výrobce, nebo jinými přístupy. Velké rozdíly se objevují i v rámci zvažovaných systémů rozšířené odpovědnosti výrobce, například pokud jde o výrobky, které spadají do jejich působnosti, o odpovědnost výrobců i o modely řízení. Na systémy rozšířené odpovědnosti výrobce uplatňované u výrobců textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků by se proto měla vztahovat pravidla týkající se rozšířené odpovědnosti výrobce stanovená ve směrnici 2008/98/ES. Uvedená pravidla by však měla být doplněna dalšími zvláštními ustanoveními, která zohledňují typické rysy textilního odvětví, zejména vysoké zastoupení malých a středních podniků mezi výrobci, úlohu subjektů sociální ekonomiky a význam opětovného použití pro zvýšení udržitelnosti textilního hodnotového řetězce. Tato pravidla by také měla být podrobnější a harmonizovanější, aby se zabránilo vytvoření roztříštěného trhu, pokud jde o sběr nebo zpracování textilních výrobků, včetně jejich recyklace, který by mohl mít nepříznivý dopad na uvedené odvětví, zejména na mikropodniky a malé a střední podniky, a také by měla jasně motivovat k uplatňování udržitelného designu textilních výrobků i udržitelných politik v této oblasti a usnadňovat fungování trhu s druhotnými surovinami. V této souvislosti se členské státy vyzývají, aby zvážily povolení více organizací odpovědnosti výrobců, protože konkurence mezi těmito organizacemi může přinést větší výhody pro spotřebitele, zvýšit inovace, snížit náklady, zlepšit tříděný sběr textilních výrobků a zvětšit výběr pro výrobce, kteří chtějí s těmito organizacemi uzavřít smlouvu.

(26) Podle Evropské agentury pro životní prostředí se v současné době na výrobu nových oděvů v oběhovém hospodářství používá méně než 1 % veškerého oděvního odpadu. Většina textilních výrobků navíc není navržena tak, aby byly zohledněny zásady oběhového hospodářství, a 78 % všech textilních výrobků musí být před recyklací textilu na textil rozebrána na části. S cílem podpořit a podnítit technologický rozvoj a rozvoj infrastruktury, jakož i prosazování ekodesignu textilních výrobků, by měly být podporovány investice do oběhového textilního průmyslu za účelem předcházení vzniku odpadu, sběru, třídění, opětovného použití a místního opětovného použití, jakož i recyklace a recyklace vláken textilních výrobků na nová vlákna. Celkové množství vyprodukovaného textilního odpadu, včetně oděvů a obuvi, domácích textilií, technických textilií a post-industriálního a předspotřebitelského odpadu, se odhaduje na 12,6 milionu tun. To zahrnuje i části, které jsou jako odpad vyřazeny během výroby textilu, na maloobchodní úrovni nebo domácnostmi a obchodními subjekty.

(27) Členské státy by měly vyžadovat, aby organizace odpovědnosti výrobců zajistily důvěrnost údajů, jimiž disponují, pokud jde o chráněné informace nebo informace, které lze přímo přiřadit k jednotlivým výrobcům nebo jejich pověřeným zástupcům. V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ([11]) má být tato důvěrnost zachována během všech procesů zpracovávání, uchovávání a oznamování údajů, přičemž musí být zavedena důsledná bezpečnostní opatření a normy ochrany údajů, aby se zabránilo neoprávněnému přístupu k údajům nebo možnému narušení jejich ochrany.

([10]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([11]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(28) Bytový textil a oděvy a oděvní doplňky zaujímají největší podíl spotřeby textilu v Unii a nejvíce přispívají k neudržitelným vzorcům nadměrné výroby a nadměrné spotřeby. Na bytový textil a oděvy se také soustředí všechny stávající systémy tříděného sběru v členských státech spolu s ostatními oděvy, doplňky a obuví po spotřebě, které nejsou primárně složeny z textilních materiálů. Textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky pro použití v domácnosti nebo pro jiné účely, pokud jsou tyto výrobky uvedené v příloze IVc svou povahou a složením podobné výrobkům pro použití v domácnosti, by proto měly spadat do oblasti působnosti zavedeného systému rozšířené odpovědnosti výrobce. Jiné účely použití, při nichž jsou textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc svou povahou a složením podobné těm, které jsou určeny pro použití v domácnosti, by měly zahrnovat profesionální použití, pokud nejsou povinnosti zavést specializované systémy tříděného sběru a následné zpracování odpadu pro tyto výrobky pro profesionální použití již stanoveny v této pozměňující směrnici podle jiných ustanovení, než jsou ustanovení obsažená v článcích týkajících se rozšířené odpovědnosti výrobce za textil a nakládání s textilním odpadem, nebo v jiných příslušných právních předpisech Unie a vnitrostátních právních předpisech. Výrobky pro profesionální použití, včetně použití pro vojenské účely, které mohou představovat bezpečnostní, zdravotní a hygienická rizika nebo vzbuzovat bezpečnostní obavy, by měly být ze systémů rozšířené odpovědnosti výrobce zavedených pro textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc vyloučeny. Aby byla zajištěna právní jistota výrobců ohledně výrobků, na něž se vztahuje rozšířená odpovědnost výrobce, měly by se tyto výrobky určit odkazem na kódy kombinované nomenklatury (KN) podle přílohy I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ([12]).

(29) V souladu s politickými směry pro příští Evropskou komisi na období 2024–2029 bude Komise pracovat na novém aktu o oběhovém hospodářství, aby pomohla vytvořit tržní poptávku po druhotných surovinách a jednotný trh s odpady, zejména v souvislosti s kritickými surovinami. V této souvislosti se očekává, že právní předpisy Unie o odpadech budou aktualizovány a Komise posoudí potřebu změnit články 8, 8a a 10 směrnice 2008/98/ES s cílem zavést rozšířenou odpovědnost výrobce za další toky odpadů, jako jsou matrace a koberce, a dále harmonizovat způsoby využití a požadavky rozšířené odpovědnosti výrobce, a to i pokud jde o registry výrobců.

(30) Textilní odvětví je náročné na zdroje. Pokud jde o výrobu surovin a textilu, většina tlaků a dopadů, které souvisejí se spotřebou oděvů, obuvi a bytového textilu v Unii, se odehrává ve třetích zemích. Především se 73 % oděvů a bytového textilu, které se v Evropě spotřebují, dováží. Tyto tlaky a dopady se však týkají i Unie, jelikož mají celosvětový vliv na klima a životní prostředí. Předcházení vzniku textilního odpadu, jeho příprava k opětovnému použití a jeho recyklace proto mohou přispět ke snížení globální environmentální stopy tohoto odvětví, a to i v Unii. Nynější nakládání s textilním odpadem, které je z hlediska využívání zdrojů neefektivní, navíc není v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady a způsobuje škody na životním prostředí v Unii i ve třetích zemích, a to i prostřednictvím emisí skleníkových plynů ze spalování a skládkování.

(31) Účelem rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí a zdraví v Unii, vytvořit ekonomické podmínky pro sběr, třídění, opětovné použití, přípravu k opětovnému použití a recyklaci, zejména recyklaci vláken na nová vlákna, jakož i poskytnout pobídky pro výrobce, které je budou motivovat k navrhování výrobků tak, aby byly zohledněny zásady oběhového hospodářství. Aby bylo zajištěno, že povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti výrobce nebudou uplatňovány se zpětnou účinností a budou v souladu se zásadou právní jistoty, měli by náklady na sběr, třídění za účelem opětovného použití, přípravu k opětovnému použití a recyklaci a na recyklaci a jiné zpracování sebraných použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků, včetně neprodaných spotřebních výrobků považovaných za odpad, které byly dodány na území členských států po vstupu této pozměňující směrnice v platnost, financovat výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků. Tito výrobci by měli financovat rovněž náklady na provádění průzkumů složení sebraného směsného komunálního odpadu, poskytování informací konečným uživatelům o dopadu textilních výrobků a udržitelném nakládání s textilem, podávání zpráv o tříděném sběru, opětovném použití a dalším zpracování, technologie třídění a recyklace a podporu výzkumu a vývoje ekodesignu textilních výrobků, které neobsahují látky vzbuzující obavy.

(32) Finanční příspěvky hrazené výrobcem by měly pokrývat náklady na nakládání s odpady z výrobků, které tento výrobce dodává na trh Unie, a proto by měly členské státy zajistit, aby se v případě, že jsou výrobky v oběhu v Unii, zabránilo platbám těchto příspěvků ve více než jednom členském státě. Výrobce by proto měl hradit příspěvky vyplývající z rozšířené odpovědnosti výrobce za výrobky, které dodal na trh členského státu, v němž se tyto výrobky pravděpodobně stanou odpadem, s výjimkou výrobků, které opustily území tohoto členského státu předtím, než byly prodány konečným uživatelům nebo se staly odpadem.

([12]) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (Úř. věst. L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

(33) Podle článku 193 Smlouvy o fungování EU nebrání ochranná opatření přijatá podle článku 192 Smlouvy o fungování EU žádnému členskému státu v zachování nebo zavedení přísnějších ochranných opatření za podmínek stanovených Smlouvami a judikaturou. Členský stát by například mohl zachovat systém rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní odpad pro mikropodniky, který se v době vstupu této pozměňující směrnice v platnost již uplatňuje.

(34) Výrobci by měli odpovídat za zavedení systémů sběru veškerých použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků a za zajištění jejich následného třídění za účelem opětovného použití, přípravy k opětovnému použití a recyklace s cílem maximalizovat dostupnost použitých oděvů a obuvi na trhu a snížit objem textilu u těch druhů zpracování odpadů, které jsou v hierarchii způsobů nakládání s odpady na nižší úrovni. Zajistit, aby textilní výrobky mohly být a byly používány a opětovně používány po delší dobu, je nejúčinnějším způsobem, jak výrazně snížit jejich dopad na klima a životní prostředí. Současně by se tím mělo umožnit fungování udržitelných a oběhových obchodních modelů, jako jsou opětovné použití, pronájem a opravy, služby zpětného odběru a maloobchodní prodej použitého zboží, které vytvářejí nová kvalitní zelená pracovní místa a občanům nabízejí příležitosti k úsporám. Stanovení odpovědnosti výrobců za odpad, který jejich výrobky vytvářejí, je zásadní pro to, aby bylo možné oddělit růst v tomto odvětví od vzniku textilního odpadu. Výrobci by měli odpovídat i za recyklaci, přičemž by měli zejména upřednostňovat vyšší míru recyklace vláken na nová vlákna a další způsoby využívání a odstraňování odpadu.

(35) Výrobci a organizace odpovědnosti výrobců by měli financovat rozšiřování recyklace textilu, především recyklace vláken na nová vlákna, a umožnit tak recyklaci širšího spektra materiálů a vytvořit zdroj surovin pro textilní výrobu v Unii. Rovněž je důležité, aby výrobci finančně podporovali výzkum a inovace v oblasti technologického vývoje řešení automatického třídění odpadu a třídění jednotlivých složek materiálů, která umožňují dělení a recyklaci směsných materiálů a dekontaminaci odpadů a díky nimž by bylo možné používat vysoce kvalitní řešení pro recyklaci vláken na nová vlákna a využívat obsah recyklovaných vláken. Pro usnadnění dodržování této pozměňující směrnice mají členské státy zajistit, aby byly hospodářským subjektům z textilního odvětví, zejména malým a středním podnikům, k dispozici informace a pomoc, které by měly mít podobu poradenství, finanční podpory, přístupu k financím, specializovaných materiálů pro řízení a školení zaměstnanců nebo organizační a technické pomoci. Jsou-li tyto informace a pomoc financovány ze státních prostředků, mohou představovat státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, a to i tehdy, jsou-li zcela financovány z příspěvků uložených orgánem veřejné moci a vybíraných od příslušných podniků. V takových případech mají členské státy zajistit soulad s pravidly státní podpory. Mobilizace soukromých a veřejných investic do oběhového hospodářství a dekarbonizace textilního odvětví je také předmětem několika unijních programů a plánů financování, jako jsou nástroj „centra pro oběhové hospodářství“ a zvláštní výzvy v rámci programu Horizont Evropa. Je rovněž nezbytné dále posoudit, zda lze stanovit cíle Unie v oblasti recyklace textilu, které by podpořily a podnítily technologický rozvoj a investice do recyklační infrastruktury, jakož i prosazování ekodesignu pro účely recyklace.

(36) Použité a odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky by se měly sbírat odděleně od ostatních toků odpadu, jako jsou kovy, papír a lepenka, sklo, plasty, dřevo a bioodpad, aby se zachovala jejich opětovná použitelnost a potenciál pro vysoce kvalitní recyklaci. S ohledem na dopad na životní prostředí a na ztráty materiálů způsobené tím, že se použitý textil a textilní odpad nesbírají odděleně, a tudíž se s nimi nenakládá způsobem šetrným k životnímu prostředí, by síť zařízení zajišťujících sběr použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, jakož i odpadu z nich, měla pokrývat celé území členských států včetně nejvzdálenějších regionů, měla by být v dosahu konečného uživatele a neměla by se zaměřovat pouze na oblasti a výrobky, u nichž sběr přináší zisk. Sběrná síť by měla být organizována ve spolupráci s dalšími subjekty, které působí v odvětvích nakládání s odpady a opětovného použití, jako jsou obce a subjekty sociální ekonomiky. Vzhledem k významným přínosům pro životní prostředí a klima, které souvisejí s opětovným použitím, by primárním účelem sběrné sítě měl být odpovídající sběr opětovně použitelných textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků a sekundárním účelem sběr recyklovatelných textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků. Trvalé zvyšování tříděného sběru by vedlo k větší míře opětovného použití a kvalitní recyklaci v textilních dodavatelských řetězcích, posílilo by využívání kvalitních druhotných surovin a podpořilo by plánování investic do infrastruktury pro třídění a zpracování textilu. Pro ověřování a zvyšování účinnosti sběrné sítě a informačních kampaní by se měly provádět pravidelné průzkumy složení sebraného směsného komunálního odpadu, a to alespoň na úrovni NUTS 2, aby se zjistilo, jaké množství odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků je v tomto odpadu obsaženo. Kromě toho by organizace odpovědnosti výrobců měly každoročně zveřejňovat informace o výkonnosti systémů tříděného sběru a množství tříděného sběru v hmotnostním vyjádření dokládající jeho trvalý růst.

(37) Vzhledem ke klíčové úloze, jakou zaujímají subjekty sociální ekonomiky ve stávajících systémech sběru textilu, a k jejich potenciálu vytvářet v Unii místní, udržitelné, participativní a inkluzivní modely podnikání a kvalitní pracovní místa v souladu s cíli uvedenými ve sdělení Komise ze dne 9. prosince 2021 nazvaném „Rozvoj hospodářství ve prospěch lidí: akční plán pro sociální ekonomiku“ by zavedení systémů rozšířené odpovědnosti výrobce mělo zachovat a podpořit činnosti subjektů sociální ekonomiky zapojených do nakládání s použitým textilem. Tyto subjekty by se proto v systémech tříděného sběru měly považovat za partnery, kteří podporují rozšiřování opětovného použití a oprav a vytvářejí kvalitní pracovní místa pro všechny, a zejména pro zranitelné skupiny. Požadavky na třídění by se měly vztahovat i na použité a odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky sebrané subjekty sociální ekonomiky. V tomto ohledu by subjekty sociální ekonomiky měly rovněž poskytovat informace příslušnému orgánu o svém sběru textilu a následném nakládání s tímto sebraným textilem na základě minimálních povinností spočívajících v předkládání informací. Členské státy by měly mít možnost subjekty sociální ekonomiky od těchto povinností spočívajících v předkládání informací zcela nebo zčásti osvobodit, pokud by jejich plnění vedlo k nepřiměřené administrativní zátěži pro tyto subjekty.

(38) Výrobci a organizace odpovědnosti výrobců by se měli aktivně podílet na informování konečných uživatelů, zejména spotřebitelů, o tom, že by se měly použité a odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky sbírat odděleně, že jsou k dispozici systémy sběru a že koneční uživatelé zastávají důležitou úlohu při zajišťování předcházení vzniku odpadu a optimálního nakládání s textilním odpadem z hlediska ochrany životního prostředí. Poskytované informace by se měly mimo jiné týkat dostupnosti možností opětovného použití textilu a obuvi, environmentálních přínosů udržitelné spotřeby a environmentálních, zdravotních a sociálních dopadů textilního oděvního průmyslu. Koneční uživatelé by měli být rovněž informováni o významu informovaných, odpovědných a udržitelných rozhodnutí v oblasti spotřeby textilu a zajišťování optimálního nakládání s odpadními textilními výrobky, výrobky souvisejícími s textilem a obuvnickými výrobky z hlediska ochrany životního prostředí. Tyto požadavky na informace platí nad rámec požadavků na poskytování informací konečným uživatelům v souvislosti s textilními výrobky, které jsou stanoveny v nařízeních Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1007/2011 ([13]) a (EU) 2024/1781 ([14]). Ke zpřístupnění informací všem konečným uživatelům by se měly využívat moderní informační technologie. Informace by měly být poskytovány jak konvenčními způsoby, jako jsou vnitřní i venkovní plakáty a kampaně v sociálních médiích, tak s využitím inovativnějších prostředků, jako je elektronický přístup k internetovým stránkám poskytovaný pomocí kódů QR.

(39) S cílem zvýšit oběhovost a environmentální udržitelnost textilu a snížit nepříznivé dopady na klima a životní prostředí stanoví nařízení (EU) 2024/1781 povinnost vypracovat závazné požadavky na ekodesign textilních a obuvnických výrobků, které budou v závislosti na tom, co posouzení dopadů ukáže jako přínosné pro zvýšení environmentální udržitelnosti textilií, upravovat životnost, opětovnou použitelnost a opravitelnost textilií a recyklovatelnost jejich vláken na nová vlákna, jakož i povinný obsah recyklovaných vláken v textiliích. Nařízení (EU) 2024/1781 upravuje rovněž přítomnost látek vzbuzujících obavy, aby bylo možné minimalizovat a sledovat jejich výskyt s cílem snížit produkci odpadu a posílit recyklaci, a věnuje se prevenci a omezování uvolňování syntetických vláken do životního prostředí s cílem výrazně omezit uvolňování mikroplastů. Účinným ekonomickým nástrojem, jímž lze motivovat k udržitelnějšímu designu textilií a potažmo k lepšímu designu, jenž by byl v souladu se zásadami oběhového hospodářství, je dále úprava poplatků souvisejících s rozšířenou odpovědností výrobce. Aby byla poskytnuta silná pobídka pro ekodesign a zároveň se zohlednily cíle vnitřního trhu a skladba textilního odvětví, které je tvořeno především malými a středními podniky, je nutné kritéria pro úpravu poplatků souvisejících s rozšířenou odpovědností výrobce harmonizovat na základě nejdůležitějších parametrů ekodesignu a umožnit tak nakládání s textilem v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady. Úprava těchto poplatků podle kritérií založených na ekodesignu by měla vycházet z požadavků na ekodesign a souvisejících metodik měření, které jsou pro textilní a obuvnické výrobky přijaty v souladu s nařízením (EU) 2024/1781 nebo v souladu s případnými jinými právními předpisy Unie, jež stanovují harmonizovaná kritéria udržitelnosti a metody měření pro textilní a obuvnické výrobky. Aby byla kritéria pro úpravu poplatků sladěna s uvedenými požadavky na výrobky, je vhodné zmocnit Komisi k přijetí harmonizovaných pravidel pro úpravu poplatků.

([13]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1007/2011 ze dne 27. září 2011 o názvech textilních vláken a souvisejícím označování materiálového složení textilních výrobků a o zrušení směrnice Rady 73/44/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 96/73/ES a 2008/121/ES (Úř. věst. L 272, 18.10.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1007/oj).

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1781 ze dne 13. června 2024 o vytvoření rámce pro stanovení požadavků na ekodesign udržitelných výrobků, o změně směrnice (EU) 2020/1828 a nařízení (EU) 2023/1542 a o zrušení směrnice 2009/125/ES (Úř. věst. L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

(40) Průmyslové a obchodní praktiky, jako je ultrarychlá a rychlá móda, ovlivňují délku doby používání výrobku a pravděpodobnost, že se výrobek stane odpadem, a to kvůli aspektům, které nutně nesouvisejí s jeho designem, a jsou často založeny na segmentaci trhu. Tyto praktiky mohou vést k předčasnému vyřazení výrobku ještě před tím, než dosáhne konce své potenciální životnosti, což vede k nadměrné spotřebě textilních výrobků, a v důsledku toho k nadměrné produkci odpadních textilních výrobků. Aby bylo možné tyto praktiky lépe identifikovat a umožnit ekologickou úpravu poplatků souvisejících s rozšířenou odpovědností výrobce, mohly by členské státy zvážit kritéria, jako je šířka sortimentu výrobků, chápaná jako počet odkazů na výrobky nabízené k prodeji výrobcem s definovanými prahovými hodnotami pro jednotlivé segmenty trhu, nebo četnost nabídek, chápaná jako počet odkazů na výrobky podle segmentu trhu nabízené k prodeji výrobcem v daném období, nebo pobídky k opravě, chápané jako pravděpodobnost opravy výrobku na základě nákladů na jeho opravu nebo poskytování opravárenské služby výrobcem.

(41) Členské státy by měly při určování finančního příspěvku vyplývajícího z rozšířené odpovědnosti výrobce požadovaného od mikropodniků zohlednit kritéria, jako je objem textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které jsou dodávány na trh, aby byl zajištěn přiměřený přístup, a měly by minimalizovat povinnosti předkládat informace.

(42) Za účelem kontroly, zda výrobci plní své finanční a organizační povinnosti, pokud jde o nakládání s použitými a odpadními textilními výrobky, výrobky souvisejícími s textilem a obuvnickými výrobky, které poprvé dodají na trh na území některého členského státu, je nezbytné, aby každý členský stát zřídil a spravoval registr výrobců a aby výrobci byli povinni se v něm registrovat. Požadavky na registraci a její formát by měly být co nejvíce harmonizovány v celé Unii, aby se registrace usnadnila zejména v případech, kdy výrobci dodají textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky poprvé na trh v různých členských státech. Informace v registru by měly být přístupné subjektům, které se podílejí na ověřování a vymáhání plnění povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce.

(43) Vzhledem k tomu, že 99 % textilního odvětví tvoří malé a střední podniky, mělo by zavedení systému rozšířené odpovědnosti výrobce za textil, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky směřovat k co největšímu snížení administrativní zátěže. Plnění rozšířené odpovědnosti výrobce by proto mělo být vykonáváno kolektivně prostřednictvím organizací odpovědnosti výrobců, včetně státem řízených organizací odpovědnosti výrobců zavedených dotčeným členským státem, které by za výrobce tuto odpovědnost převzaly. Organizace odpovědnosti výrobců by měly podléhat schválení členskými státy a měly by mimo jiné dokládat, že mají finanční prostředky potřebné na pokrytí výdajů souvisejících s povinnostmi vyplývajícími z rozšířené odpovědnosti výrobce. Jelikož v případě státem řízených organizací odpovědnosti výrobců neexistuje žádné pověření od zastupovaného výrobce, neměly by se požadavky týkající se takového pověření stanovené v této směrnici uplatňovat.

(44) Podle článku 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ([15]) se požaduje, aby poskytovatelé online platforem, jež spotřebitelům umožňují uzavírat smlouvy na dálku s obchodníky, před tím, než výrobci umožní využívat jejich služeb, získali od tohoto obchodníka určité identifikační údaje a autocertifikaci obchodníka, kterou se obchodník zavazuje nabízet pouze výrobky nebo služby, jež jsou v souladu s použitelným právem Unie. Pro účely této směrnice by výrobci nabízející textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky poprvé dodávané na trh spotřebitelům nacházejícím se v Unii měli být považováni za obchodníky ve smyslu článku 30 nařízení (EU) 2022/2065.

(45) V zájmu zajištění účinného prosazování povinností rozšířené odpovědnosti výrobce by informace o registraci v registru výrobců textilií zřízeném podle této směrnice měly být považovány za přiměřené pro účely čl. 30 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) 2022/2065. Dále by autocertifikací uvedenou v čl. 30 odst. 1 písm. e) uvedeného nařízení měl být splněn závazek výrobce nabízet pouze textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky, na něž se vztahují požadavky rozšířené odpovědnosti výrobce stanovené touto směrnicí. Splnění požadavků stanovených v čl. 30 odst. 1 písm. d) a e) nařízení (EU) 2022/2065 by se nemělo považovat za splnění obecné povinnosti monitorovat informace, které poskytovatelé online platforem umožňující spotřebitelům uzavírat smlouvy na dálku s výrobci zasílají nebo ukládají, ani povinnosti aktivně zjišťovat skutečnosti nebo okolnosti naznačující nezákonnou činnost. Na poskytovatele těchto platforem se v souvislosti s těmito požadavky vztahují pravidla pro vymáhání stanovená v kapitole IV nařízení (EU) 2022/2065.

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(46) Nežádoucí situace přenášení povinností by mohly nastat rovněž ve vztahu k poskytovatelům služeb kompletního vyřízení objednávek. Tato směrnice zavádí ustanovení, která mají uvedeným nežádoucím situacím zabránit pomocí podobného přístupu k poskytovatelům online platforem, jaký uplatňuje nařízení (EU) 2022/2065.

(47) Rychle rostoucí trh elektronického obchodu přináší mnoho příležitostí, ale představuje také značnou výzvu, zejména pokud jde o ochranu životního prostředí. Nařízení (EU) 2022/2065 zakazuje ukládat poskytovatelům zprostředkovatelských služeb obecné povinnosti v oblasti monitorování, zároveň však stanoví jasné oblasti odpovědnosti a povinnosti náležité péče pro poskytovatele online platforem s cílem bojovat proti nezákonnému obsahu dostupnému na jejich službách. Podle kapitoly III oddílu 4 uvedeného nařízení zejména mohou poskytovatelé online platforem umožňující spotřebitelům uzavírat s obchodníky smlouvy na dálku nést odpovědnost, pokud neplní své zvláštní povinnosti jako zprostředkovatelé při online prodeji zboží. Očekává se, že dohled nad dodržováním povinností stanovených v uvedeném nařízení a jeho monitorování podpoří prosazování a dodržování směrnice 2008/98/ES, zejména tím, že zajistí, aby informace, které tyto online platformy obdrží od obchodníků, byly přesné, úplné, aktuální a dostupné na jejich online rozhraní. Komise a příslušné vnitrostátní orgány by měly vykonávat své příslušné monitorovací pravomoci v souladu s nařízením (EU) 2022/2065 a směrnicí 2008/98/ES, podle případu, a pokud je toho třeba, měly by jednat v úzké spolupráci s cílem zajistit dodržování povinností poskytovateli online platforem.

(48) K dosažení toho, aby se s textilem nakládalo v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady, by organizace odpovědnosti výrobců měly zajistit, aby veškerý odděleně sebraný textil a obuv byly roztříděny takovým způsobem, že je získán materiál vhodný k opětovnému použití a jsou uspokojeny potřeby trhu s použitým textilem a trhu s recyklovanými vstupními surovinami v Unii i ve světě. Vzhledem k větším přínosům pro životní prostředí, jež vyplývají z prodloužené životnosti textilií, by hlavním cílem třídění mělo být opětovné použití, následované tříděním pro účely recyklace v případech, kdy je výrobek odborně posouzen jako opětovně nepoužitelný. Tyto požadavky na třídění by Komise měla vypracovat přednostně jako součást harmonizovaných kritérií Unie pro stanovení toho, kdy odpad přestává být odpadem, platných pro použité textilní výrobky, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, a pro recyklovaný textil, a to včetně požadavků na prvotní třídění, které může probíhat na sběrném místě. Tato harmonizovaná kritéria by měla přinést konzistentnost a vysokou kvalitu sbíraných složek textilu i přeshraničních toků materiálu pro účely třídění, využití odpadů a získání druhotných surovin, což by zase mělo usnadnit rozšiřování hodnotových řetězců v oblasti opětovného použití a recyklace. Použité textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, které přímo předávají koneční uživatelé a které provozovatelé zařízení pro opětovné použití nebo subjekty sociální ekonomiky přímo na sběrném místě odborně posoudí jako vhodné k opětovnému použití, by neměly být považovány za odpad. Jelikož konečný uživatel není vyškolen k tomu, aby rozlišoval mezi opětovně použitelnými a recyklovatelnými předměty, je třeba provést odborné posouzení. Odborným posouzením se rozumí, že konečné rozhodnutí o klasifikaci použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků jako vhodných k opětovnému použití není ponecháno na konečném uživateli, ale na osobách, které přijímají použité výrobky na sběrném místě a které jsou k tomu vyškoleny nebo obdržely k zajištění odpovídajícího posouzení pokyny. V případě, že opětovné použití, přípravu k opětovnému použití nebo recyklaci nelze po technické stránce provést, měla by se i nadále uplatňovat hierarchie způsobů nakládání s odpady, pokud možno s vyloučením skládkování, zejména biologicky rozložitelných textilií, které jsou zdrojem emisí metanu, a při spalování by se mělo uplatňovat energetické využití.

(49) Komise na základě probíhající práce Společného výzkumného střediska vypracuje a navrhne prováděcí akt, kterým pro textil stanoví kritéria k určení toho, kdy odpad přestává být odpadem. Tato kritéria by měla zahrnovat kritéria platná pro textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, a textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, které byly recyklovány.

(50) Množství použitých textilních výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, a textilního odpadu vyvezených do místa určení mimo Unii se neustále zvyšuje, přičemž vývoz zaujímá největší podíl na trhu pro opětovné použití textilních výrobků po spotřebě vyprodukovaných v Unii. Vzhledem k očekávanému významnému nárůstu sebraného textilního odpadu po zavedení tříděného sběru do roku 2025 je pro zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí důležité posílit úsilí v boji proti nedovolené přepravě odpadů vydávaných za materiály, které nejsou odpadem, do třetích zemí. V návaznosti na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1157 ([16]) a s cílem zajistit udržitelné nakládání s textilními výrobky po jejich spotřebě a řešit nedovolenou přepravu odpadů by mělo být stanoveno, že všechny odděleně sebrané použité textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky se před přepravou roztřídí. Dále by mělo být stanoveno, že

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1157 ze dne 11. dubna 2024 o přepravě odpadů, o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 a o zrušení nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. L, 2024/1157, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj).

všechny odděleně sebrané použité textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky mají být do okamžiku, než projdou tříděním provedeným vyškoleným provozovatelem třídění za účelem opětovného použití a recyklace, který je může posoudit jako vhodné k opětovnému použití, považovány za odpad a podléhat právním předpisům Unie týkajícím se odpadů, včetně právních předpisů Unie o přepravě odpadů. Třídění by se mělo provádět v souladu s harmonizovanými požadavky na třídění, které umožní získat vysoce kvalitní opětovně použitelné složky, jež splňují potřeby přijímajících trhů s použitým textilem v Unii a ve světě, a podle stanovených kritérií pro rozlišení mezi použitým zbožím, které je posouzeno jako vhodné k opětovnému použití, a odpadem. K přepravovaným použitým textilním výrobkům, výrobkům souvisejícím s textilem a obuvnickým výrobkům, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, by měly být přiloženy informace prokazující, že tyto položky jsou výsledkem třídění nebo přípravy k opětovnému použití, jakož i informace o společnosti odpovědné za toto třídění a přípravu s cílem zvýšit transparentnost a odpovědnost v rámci tohoto procesu, a informace prokazující, že tyto položky jsou vhodné k opětovnému použití. Organizace odpovědnosti výrobců a subjekty sociální ekonomiky by měly podávat zprávy o vývozu odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků a o vývozu použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, což členským státům umožní sledovat tento vývoz a lépe tak porozumět hodnotovému řetězci textilu.

(51) V zájmu dosažení cílů stanovených v této směrnici by členské státy měly své programy předcházení vzniku potravinového odpadu vyhodnotit a upravit tak, aby případně zahrnovaly nová opatření, která by zapojila více partnerů z veřejného i soukromého sektoru, včetně výrobců, distributorů, dodavatelů, maloobchodníků a poskytovatelů stravovacích služeb, jakož i subjektů sociální ekonomiky a ekologických a spotřebitelských organizací, a obsahovala by koordinované postupy zaměřené na řešení konkrétních závažných problémů, jakož i na změnu postojů a chování, jež vedou k plýtvání potravinami. Při přípravě těchto programů by se členské státy mohly inspirovat doporučeními, která vzešla z panelové diskuse občanů na téma plýtvání potravinami, sborníku Evropského fóra spotřebitelů pro omezení plýtvání potravinami, který obsahuje nástroje, osvědčené postupy a doporučení ke snížení plýtvání spotřebitelů potravinami, a z výměn v rámci platformy EU věnované ztrátám potravin a plýtvání potravinami.

(52) Jasná odpovědnost a řízená opatření pro předcházení vzniku potravinového odpadu jsou nezbytné k zajištění účinné koordinace kroků, jež povedou ke změně a k dosažení cílů stanovených v této směrnici. Vzhledem ke sdílené agendě mnoha orgánů členských států a různorodosti zúčastněných stran zapojených do boje proti plýtvání potravinami v členských státech je zapotřebí určit příslušný orgán, jenž bude mít na starosti celkovou koordinaci opatření na celostátní úrovni.

(53) Měla by se zlepšit granularita informací shromažďovaných na úrovni Unie v oblasti komunálního nakládání s textilními výrobky po jejich spotřebě, aby bylo možné účinněji sledovat opětovné použití výrobků, včetně opětovného použití a přípravy k opětovnému použití textilu, a to i s ohledem na možné stanovení výkonnostních cílů v budoucnu. Údaje o opětovném použití a přípravě k opětovnému použití představují klíčové datové toky pro sledování procesu oddělení produkce odpadů od hospodářského růstu a přechodu na udržitelné, inkluzivní a oběhové hospodářství. Proto by tyto datové toky měla spravovat Evropská agentura pro životní prostředí.

(54) Je nezbytné, aby Komise a členské státy nadále rozvíjely, podporovaly a rozšiřovaly informační a vzdělávací kampaně týkající se předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi. Ačkoli se obecné povědomí o významu předcházení vzniku odpadů a správného nakládání s odpady ve všech odvětvích zlepšuje, je stále nutné dosáhnout dalšího pokroku.

(55) Rozhodnutí v přenesené pravomoci (EU) 2019/1597 stanoví společnou metodiku a minimální požadavky na kvalitu pro jednotné měření úrovní potravinového odpadu v souladu s čl. 9 odst. 8 směrnice 2008/98/ES. S cílem zlepšit kvalitu, spolehlivost a srovnatelnost údajů o úrovních potravinového odpadu oznamovaných členskými státy, a to i dalším zvýšením jednotnosti metodik měření používaných členskými státy, by měla být na Komisi i nadále přenesena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci stanovená v uvedeném ustanovení. V zájmu vyjasnění by toto zmocnění mělo být s drobnými úpravami stanoveno v novém článku, který se týká specificky předcházení vzniku potravinového odpadu.

(56) Za účelem sladění kódů KN uvedených ve směrnici 2008/98/ES s kódy uvedenými v příloze I nařízení (EHS) č. 2658/87 by v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty, pokud jde o změny přílohy IVc směrnice 2008/98/ES. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ([17]). Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

(57) Za účelem zajištění jednotných podmínek pro provádění směrnice 2008/98/ES by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci týkající se harmonizovaného formátu pro registraci v registru výrobců textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků a týkající se kritérií pro úpravu poplatků souvisejících s rozšířenou odpovědností výrobce pro textilní výrobky a opravný koeficient s cílem zohlednit nárůst nebo pokles cestovního ruchu ve vztahu k referenčnímu období, pokud jde o cíl snížení množství potravinového odpadu stanovený v této směrnici pro maloobchod a jiné způsoby distribuce potravin, restaurace a stravovací služby a domácnosti. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ([18]).

(58) Směrnice 2008/98/ES by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna.

(59) Je důležité, aby členské státy výrazně a rychle zlepšily provádění směrnice Rady 1999/31/ES ([19]), s cílem zabránit škodám na životním prostředí v Unii, včetně přeshraničních problémů, které vznikají v důsledku nezákonného skládkování odpadů. Je proto vhodné, aby Komise vyhodnotila směrnici 1999/31/ES s cílem posoudit způsoby, jak posílit její provádění, a případně předložila legislativní návrh na její změnu. Dále na základě výsledku možné aktualizace právních předpisů Unie o odpadech vyplývající z připravovaného aktu o oběhovém hospodářství, jak je uvedeno ve sdělení Komise ze dne 26. února 2025 nazvaném „Dohoda o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“, by Komise měla provést hodnocení směrnice 2008/98/ES a případně předložit legislativní návrh. V souvislosti s tímto hodnocením a vzhledem k současnému nedostatku spolehlivých údajů o odpadních textilních výrobcích, výrobcích souvisejících s textilem a obuvnických výrobcích a o financování souvisejících systémů rozšířené odpovědnosti výrobce, které mají členské státy zavést, by Komise měla nejprve posoudit možnost stanovení cílů v oblasti předcházení vzniku odpadu, sběru, přípravy k opětovnému použití a recyklace a poté, zda jsou vnitrostátní systémy rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky účinně financovány, včetně toho, zda by k jejich financování mohli finančně přispět provozovatelé komerčních zařízení pro opětovné použití. Dále by Komise měla rovněž posoudit možnost, že by členské státy zavedly předběžné třídění směsného komunálního odpadu s cílem zabránit tomu, aby odpad, který by bylo možné využít pro přípravu k opětovnému použití nebo recyklaci, byl odeslán ke spálení nebo uložen na skládku.

(60) Jelikož cílů této směrnice, totiž zlepšení environmentální udržitelnosti nakládání s potravinovým odpadem a s použitým textilem a textilním odpadem a zajištění volného pohybu použitého textilu a textilního odpadu na vnitřním trhu, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich může být z důvodu rozsahu a účinků lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

([17]) Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([18]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([19]) Směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů (Úř. věst. L 182, 16.7.1999, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/31/oj).

Článek 1

Změny směrnice 2008/98/ES

Směrnice 2008/98/ES se mění takto:

1) V čl. 2 odst. 1 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) plynné emise vypouštěné do ovzduší a oxid uhličitý zachycený a přepravený za účelem geologického ukládání a geologicky uložený v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES (*);

(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114), ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).“

2) V článku 3 se vkládají nové body, které znějí:

„4b) ‚výrobcem textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc‘ každý výrobce, dovozce nebo distributor nebo jiná fyzická či právnická osoba, kteří bez ohledu na použitý způsob prodeje, včetně smluv uzavřených na dálku podle čl. 2 bodu 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU (*), buď:

a) jsou usazeni v členském státě a vyrábějí textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc pod svou vlastní firmou či ochrannou známkou nebo je nechávají navrhnout nebo vyrobit a poprvé je dodají na území tohoto členského státu pod svou vlastní firmou nebo ochrannou známkou;

b) jsou usazeni v členském státě a na území tohoto členského státu pod svou vlastní firmou nebo ochrannou známkou dále prodávají textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc vyrobené jinými hospodářskými subjekty, na nichž není uvedena firma, značka ani ochranná známka takových jiných hospodářských subjektů;

c) jsou usazeni v členském státě a na profesionálním základě poprvé dodávají na území tohoto členského státu textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, které pocházejí z jiného členského státu nebo ze třetí země, nebo

d) prodávají textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc prostřednictvím smluv na dálku přímo konečným uživatelům v členském státě, ať už se jedná o domácnosti či jiné uživatele, a jsou usazeni v jiném členském státě nebo ve třetí zemi.

Pojem ‚výrobce textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc‘ nezahrnuje výrobce, dovozce nebo distributory ani jiné fyzické nebo právnické osoby, kteří dodávají na trh použité textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, nebo textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, které jsou z těchto použitých nebo odpadních výrobků či jejich částí vyrobeny, ani samostatně výdělečně činné krejčí vyrábějící výrobky na zakázku;

4c) ‚dodáním na trh' jakékoli dodání textilního výrobku, výrobku souvisejícího s textilem nebo obuvnického výrobku uvedeného v příloze IVc k distribuci nebo použití na trhu členského státu v rámci obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně;

4d) ‚organizací odpovědnosti výrobců' právní subjekt, který po finanční nebo po finanční a operativní stránce organizuje jménem výrobců plnění povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce;

4e) ‚online platformou' online platforma ve smyslu čl. 3 písm. i) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 (**);

4f) ‚poskytovatelem služeb kompletního vyřízení objednávek' poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek ve smyslu čl. 3 bodu 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 (***);

4 g) ‚spotřebitelem' fyzická osoba jednající za účelem, který nelze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání;

4h) ‚konečným uživatelem' konečný uživatel ve smyslu čl. 3 bodu 21 nařízení (EU) 2019/1020;

4i) ‚subjektem sociální ekonomiky' soukromoprávní subjekt, který poskytuje zboží nebo služby a působí v souladu s těmito zásadami:

a) upřednostnění zájmů lidí a sociálních nebo environmentálních cílů před ziskem;

b) reinvestování všech nebo většiny zisků a přebytků za účelem dalšího plnění svých sociálních nebo environmentálních cílů a provádění činností v zájmu členů nebo uživatelů nebo společnosti obecně a

c) demokratická nebo participativní správa;

4j) ‚neprodaným spotřebním výrobkem' neprodaný spotřební výrobek ve smyslu čl. 2 bodu 37 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1781 (****);

(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(**) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(***) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně směrnice 2004/42/ES a nařízení (ES) č. 765/2008 a (EU) č. 305/2011 (Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

(****) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1781 ze dne 13. června 2024 o vytvoření rámce pro stanovení požadavků na ekodesign udržitelných výrobků, o změně směrnice (EU) 2020/1828 a nařízení (EU) 2023/1542 a o zrušení směrnice 2009/125/ES (Úř. věst. L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).“

3) V článku 9 se zrušují odst. 1 písm. g) a h) a odstavce 5, 6 a 8.

4) Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 9a

Předcházení vzniku potravinového odpadu

1. Členské státy přijmou vhodná opatření k předcházení vzniku potravinového odpadu v celém potravinovém dodavatelském řetězci, prvovýrobě, při zpracování a výrobě, v maloobchodě a jiných způsobech distribuce potravin, v restauracích a stravovacích službách a v domácnostech. Uvedená opatření musí alespoň:

a) rozvíjet a podporovat intervence zaměřené na změnu chování s cílem omezit plýtvání potravinami a informační kampaně na zvýšení povědomí o předcházení vzniku potravinového odpadu;

b) odhalovat a řešit neefektivitu ve fungování potravinového dodavatelského řetězce a podporovat spolupráci mezi všemi subjekty při zajištění spravedlivého rozdělení nákladů a přínosů spojených s preventivními opatřeními, která mohou zahrnovat boj proti tržním postupům, které způsobují plýtvání potravinami, a podporu uvádění na trh a používání výrobků, na něž se vztahuje výjimka z uplatňování článku 76 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 (*) podle odstavce 4 uvedeného článku, a to pouze za případných podmínek, za nichž byla tato výjimka udělena;

c) podporovat darování potravin a jejich další přerozdělování pro lidskou spotřebu při zajištění toho, aby lidská spotřeba byla upřednostňována před využitím jako krmiva či před přepracováním na nepotravinářské produkty;

d) podporovat odbornou přípravu a rozvoj dovedností a usnadňovat přístup k možnostem financování, zejména pro malé a střední podniky a subjekty sociální ekonomiky;

e) podporovat a prosazovat inovace a technologická řešení, které přispívají k předcházení plýtvání potravinami, aniž je dotčeno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/40 (**), a zejména článek 6 uvedeného nařízení.

Členské státy zajistí, aby se všechny relevantní subjekty v potravinovém dodavatelském řetězci podílely na předcházení vzniku potravinového odpadu v celém tomto řetězci úměrně své kapacitě a úloze, se zvláštním důrazem na předcházení nepřiměřenému dopadu na malé a střední podniky. Členské státy po konzultaci s potravinovými bankami a jinými organizacemi pro přerozdělování potravin v případě potřeby přijmou opatření na základě jakéhokoli stávajícího vnitrostátního systému darování potravin s cílem zajistit, aby hospodářské subjekty, které členské státy identifikovaly jako subjekty plnící významnou úlohu při předcházení plýtvání potravinami a předcházení vzniku potravinového odpadu, navrhly potravinovým bankám a jiným organizacím pro přerozdělování potravin darovací smlouvy s cílem usnadnit darování neprodaných potravin, které jsou bezpečné pro lidskou spotřebu, za přiměřených nákladů pro hospodářské subjekty.

2. Členské státy sledují a hodnotí provádění svých opatření pro předcházení vzniku potravinového odpadu, včetně plnění cílů v oblasti snižování množství potravinového odpadu uvedených v odstavci 4, měřením úrovní potravinového odpadu na základě metodiky stanovené v souladu s odstavcem 3.

3. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38a za účelem doplnění této směrnice stanovením společné metodiky a minimálních požadavků na kvalitu pro jednotné měření úrovní potravinového odpadu.

4. Členské státy přijmou nezbytná a vhodná opatření, aby do 31. prosince 2030 dosáhly na vnitrostátní úrovni těchto cílů v oblasti snižování množství potravinového odpadu:

a) snížení produkce potravinového odpadu při zpracování a výrobě o 10 % ve srovnání s množstvím potravinového odpadu vyprodukovaného v průměru ročně mezi lety 2021 a 2023;

b) snížení produkce potravinového odpadu na obyvatele společně v maloobchodě a jiných způsobech distribuce potravin, v restauracích a stravovacích službách a v domácnostech o 30 % ve srovnání s množstvím potravinového odpadu vyprodukovaného v průměru ročně mezi lety 2021 a 2023.

5. Pokud je členský stát schopen poskytnout údaje pro stanovení cílů v oblasti snižování množství potravinového odpadu za dřívější rok, než je rok 2021, a tyto údaje byly shromážděny pomocí metod stanovených v rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1597 (***), nebo v případě let před rokem 2020 pomocí metod srovnatelných s metodikou a minimálními požadavky na kvalitu pro jednotné měření úrovní potravinového odpadu stanovenými v uvedeném rozhodnutí v přenesené pravomoci, může členský stát jako referenční období použít dřívější rok. Členský stát oznámí svůj záměr použít dřívější rok Komisi a ostatním členským státům do 17. dubna 2027 a v případě roku před rokem 2020 poskytne Komisi údaje a metody měření použité pro jejich sběr a zveřejní je.

6. S cílem podpořit členské státy při dosahování cíle v oblasti snižování množství potravinového odpadu stanoveného v odst. 4 písm. b) Komise do 17. října 2027 přijme prováděcí akty, jimiž stanoví opravný koeficient, aby se zohlednil nárůst nebo pokles cestovního ruchu oproti referenčnímu období pro stanovení cíle snížení množství potravinového odpadu. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 2.

7. Pokud se Komise domnívá, že údaje za dřívější rok, než je rok 2020, nesplňují podmínky stanovené v odstavci 5, přijme do šesti měsíců od obdržení oznámení učiněného v souladu s uvedeným odstavcem rozhodnutí, v němž členský stát požádá, aby jako referenční období použil buď roční průměr mezi lety 2021 a 2023, nebo jiný rok před rokem 2020 než ten, který tento členský stát navrhl.

8. Komise do 31. prosince 2027 přezkoumá cíle stanovené v odstavci 4, jichž má být dosaženo do roku 2030, aby je případně upravila nebo rozšířila na další fáze potravinového dodavatelského řetězce a zvážila stanovení nových cílů po roce 2030.

Součástí přezkumu podle prvního pododstavce musí být:

a) hodnocení rozsahu a příčin plýtvání potravinami a potravinových ztrát v prvovýrobě a určení a posouzení proveditelnosti vhodných nástrojů k omezení potravinového odpadu a ztrát;

b) posouzení možnosti zavést právně závazné cíle s ohledem na odst. 4 písm. a) a b), jichž má být dosaženo do roku 2035, a

c) posouzení dopadu změn úrovní produkce na dosažitelnost cíle v oblasti snížení množství potravinového odpadu s ohledem na odst. 4 písm. a).

Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ke které připojí legislativní návrh, bude-li to vhodné.

9. Členské státy koordinují svá opatření k předcházení plýtvání potravinami a sdílejí osvědčené postupy, mimo jiné prostřednictvím platformy EU věnované ztrátám potravin a plýtvání potravinami.

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(**) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/40 ze dne 19. prosince 2024 o obalech a obalových odpadech, o změně nařízení (EU) 2019/1020 a směrnice (EU) 2019/904 a o zrušení směrnice 94/62/ES (Úř. věst. L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

(***) Rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1597 ze dne 3. května 2019, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o společnou metodiku a minimální požadavky na kvalitu pro jednotné měření úrovní potravinového odpadu (Úř. věst. L 248, 27.9.2019, s. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).“

5) V čl. 11 odst. 1 se za třetí pododstavec vkládá nový pododstavec, který zní:

„Za účelem dosažení souladu s cíli tohoto článku členské státy zajistí, aby byla k dispozici nezbytná infrastruktura pro tříděný sběr odpadu, včetně dostatečného materiálového a územního pokrytí sběrných míst tříděného odpadu v souladu s čl. 28 odst. 3 písm. cb).“

6) V článku 11b se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Komise ve spolupráci s Evropskou agenturou pro životní prostředí vypracuje zprávy o pokroku učiněném při dosahování cílů stanovených v čl. 9a odst. 4 a v čl. 11 odst. 2 písm. c), d) a e) a odst. 3 nejpozději tři roky před každým z termínů stanovených v uvedených ustanoveních.“

7) Vkládají se nové články, které znějí:

„Článek 22a

Systém rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní výrobky

1. Členské státy zajistí, aby výrobci měli rozšířenou odpovědnost výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, které poprvé dodají na trh, v souladu s články 8 a 8a.

2. Členské státy mohou v souladu s články 8 a 8a zavést systém rozšířené odpovědnosti výrobce pro výrobce matrací.

3. Členské státy zajistí, aby výrobce ve smyslu čl. 3 bodu 4b písm. d) usazený v jiném členském státě, který poprvé dodává na jejich území textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, písemně jmenoval právnickou nebo fyzickou osobu usazenou na jejich území svým pověřeným zástupcem pro účely plnění povinností výrobce souvisejících se systémem rozšířené odpovědnosti výrobce na jejich území.

Členské státy mohou stanovit, že výrobce ve smyslu čl. 3 bodu 4b písm. d) usazený ve třetí zemi, který poprvé dodává na jejich území textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, má písemně jmenovat právnickou nebo fyzickou osobu usazenou na jejich území svým pověřeným zástupcem pro účely plnění povinností výrobce souvisejících se systémem rozšířené odpovědnosti výrobce na jejich území.

4. Členské státy zajistí, aby v případě, že si to výrobce ve smyslu čl. 3 bodu 4b písm. d) přeje, mohla případné povinnosti podle odstavce 3 tohoto článku splnit jeho jménem organizace odpovědnosti výrobců jmenovaná na základě písemného pověření. Pokud tento výrobce jmenoval organizaci odpovědnosti výrobců, povinnosti podle tohoto článku plní obdobně tato organizace, nestanoví-li členský stát jinak.

5. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 38a, kterými se mění příloha IVc této směrnice, za účelem sladění kódů kombinované nomenklatury (KN) v ní uvedených s kódy KN uvedenými v příloze I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ([1])*.

6. Členské státy v souladu s čl. 8a odst. 1 písm. a) jasně vymezí úlohy a povinnosti příslušných subjektů zapojených do provádění, sledování a ověřování systému rozšířené odpovědnosti výrobce uvedeného v odstavci 1 tohoto článku.

7. Členské státy v souladu s čl. 8a odst. 6 zajistí, aby do provádění systému rozšířené odpovědnosti výrobce byly zapojeny relevantní subjekty. Mezi relevantní subjekty patří alespoň:

a) výrobci dodávající výrobky na trh;

b) organizace plnící povinnosti rozšířené odpovědnosti výrobce jménem výrobců dodávajících výrobky na trh;

c) soukromí nebo veřejní zpracovatelé odpadu;

d) místní orgány;

e) provozovatelé zajišťující opětovné použití a přípravu k opětovnému použití;

f) subjekty sociální ekonomiky, včetně místních sociálních podniků.

8. Členské státy zajistí, aby výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc hradili náklady na:

a) sběr použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc a na následné nakládání s odpady, což zahrnuje tyto činnosti:

   i) sběr uvedených použitých výrobků za účelem opětovného použití a tříděný sběr odpadních výrobků pro přípravu k opětovnému použití a pro recyklaci v souladu s články 22c a 22d;

   ii) přepravu sebraných použitých a odpadních výrobků uvedených v písmenu i) pro následné třídění za účelem opětovného použití, pro přípravu k opětovnému použití a pro recyklaci v souladu s článkem 22d;

   iii) třídění, přípravu k opětovnému použití, recyklaci a jiné využití a odstranění sebraných použitých a odpadních výrobků uvedených v bodě i);

   iv) sběr, přepravu a zpracování odpadu vzniklého při činnostech uvedených v bodech i), ii) a iii) vykonávaných subjekty sociální ekonomiky a jinými subjekty, které jsou zapojeny do systému sběru uvedeného v čl. 22c odst. 8 a 11;

b) provádění průzkumu složení sebraného směsného komunálního odpadu v souladu s čl. 22d odst. 6;

c) poskytování informací, a to i prostřednictvím vhodných informačních kampaní, o udržitelné spotřebě, předcházení vzniku odpadů, opětovném použití, přípravě k opětovnému použití, včetně oprav, o recyklaci, jiném využití a odstranění textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků v souladu s čl. 22c odst. 14, 15 a 18;

d) shromažďování údajů a podávání zpráv příslušným orgánům v souladu s článkem 37;

e) podporu výzkumu a vývoje s cílem zlepšit design výrobků, pokud jde o aspekty výrobků uvedené v článku 5 nařízení (EU) 2024/1781, a předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady s cílem rozšířit recyklaci vláken na nová vlákna, aniž jsou dotčena pravidla Unie pro státní podporu.

9. Členské státy mohou rozhodnout, že výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc mají hradit částečně nebo zcela náklady uvedené v odst. 8 písm. a) tohoto článku na odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc končící ve směsném komunálním odpadu.

10. Členské státy zajistí, aby výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc hradili náklady uvedené v odstavci 8 tohoto článku spojené s použitými a odpadními textilními výrobky, výrobky souvisejícími s textilem a obuvnickými výrobky uvedenými v příloze IVc, které jsou uloženy na sběrných místech zřízených v souladu s čl. 22c odst. 8 a 11, pokud tyto výrobky, včetně jakýchkoli použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které mohly být sebrány prostřednictvím soukromých systémů zpětného odběru a později sloučeny s textilními výrobky sebranými podle čl. 22c odst. 8, byly poprvé dodány na trh po 16. říjnu 2025, je-li v daném členském státě v souladu s články 8 a 8a k uvedenému datu již zaveden systém rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc.

11. Členské státy zajistí, aby výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc hradili náklady uvedené v odstavci 8 tohoto článku spojené s použitými a odpadními textilními výrobky, výrobky souvisejícími s textilem a obuvnickými výrobky uvedenými v příloze IVc, které jsou uloženy na sběrných místech zřízených v souladu s čl. 22c odst. 8 a 11, pokud tyto výrobky, včetně jakýchkoli použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které mohly být sebrány prostřednictvím soukromých systémů zpětného odběru a později sloučeny s textilními výrobky sebranými podle čl. 22c odst. 8, byly poprvé dodány na trh:

a) ode dne, kdy tento členský stát uvede v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1892 ([2])* , podle čl. 2 odst. 1 uvedené směrnice, nebo

b) nejpozději od 17. dubna 2028, je-li v souladu s odstavcem 1 tohoto článku v daném členském státě od 16. října 2025 zaveden systém rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc.

12. Náklady, jež mají být hrazeny podle odstavce 8, nesmějí přesáhnout náklady, které jsou nezbytné k nákladově účinnému poskytování služeb uvedených ve zmíněném odstavci, a mezi relevantní subjekty se rozdělí transparentním způsobem v souladu s odstavcem 7.

13. Pro účely souladu s čl. 30 odst. 1 písm. d) a e) nařízení (EU) 2022/2065 členské státy zajistí, aby poskytovatelé online platforem, na něž se vztahuje kapitola III oddíl 4 uvedeného nařízení a kteří umožňují spotřebitelům uzavírat smlouvy na dálku s výrobci, kteří nabízejí textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc spotřebitelům usazeným v Unii, získali od výrobců před tím, než jim umožní využívat své služby, tyto informace:

a) informace o registraci v registru výrobců podle článku 22b v členském státě, v němž je spotřebitel usazen, a registrační číslo nebo čísla výrobce v tomto registru;

b) autocertifikaci výrobce, kterou se zavazuje nabízet pouze textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, u nichž jsou v členském státě, kde je spotřebitel usazen, splněny požadavky na rozšířenou odpovědnost výrobce uvedené v odstavcích 1 a 8 tohoto článku a v čl. 22c odst. 1.

14. Členské státy zajistí, aby systémy rozšířené odpovědnosti výrobce stanovené v odstavci 1 tohoto článku byly zavedeny do 17. dubna 2028 v souladu s články 8, 8a a 22a až 22d.

15. Členské státy přijmou opatření k zajištění toho, aby výrobci nabízející textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc konečným uživatelům usazeným v Unii předložili poskytovatelům služeb kompletního vyřízení objednávek informace uvedené v odstavci 13 v okamžiku uzavření smlouvy mezi poskytovatelem služeb kompletního vyřízení objednávek a výrobcem pro kteroukoli ze služeb uvedených v čl. 3 bodě 11 nařízení (EU) 2019/1020.

16. Členské státy zajistí, aby poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek po obdržení informací uvedených v odstavci 15 a v okamžiku uzavření smlouvy mezi tímto poskytovatelem a výrobcem pro kteroukoli ze služeb uvedených v čl. 3 bodě 11 nařízení (EU) 2019/1020 prostřednictvím použití jakékoli volně přístupné oficiální online databáze nebo online rozhraní zpřístupněných členským státem nebo Unií nebo prostřednictvím žádostí určených výrobci o poskytnutí podkladů ze spolehlivých zdrojů vynaložil maximální úsilí k posouzení toho, zda jsou informace uvedené v odstavci 15 tohoto článku spolehlivé a úplné. Pro účely této směrnice nesou odpovědnost za správnost poskytnutých informací výrobci.

Členské státy zajistí, aby:

a) pokud poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek získá dostatečné informace o tom, že kterákoli informace uvedená v odstavci 15 získaná od dotčeného výrobce je nepřesná, neúplná nebo neaktuální, nebo má důvod se domnívat, že tomu tak je, požádal tohoto výrobce, aby dané informace neprodleně nebo ve lhůtě stanovené právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy opravil, doplnil nebo aktualizoval, a

b) pokud výrobce tyto informace neopraví, nedoplní nebo neaktualizuje, poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek urychleně pozastavil poskytování svých služeb tomuto výrobci v souvislosti s nabídkou textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc konečným uživatelům nacházejícím se v Unii, dokud nebude žádosti zcela vyhověno; poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek sdělí výrobci důvody pozastavení služeb.

17. Aniž je dotčen článek 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 [3]*, pokud poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek pozastaví poskytování své služby podle odstavce 16 tohoto článku, zajistí členský stát, aby měl dotčený výrobce právo napadnout rozhodnutí o pozastavení učiněné poskytovatelem služeb kompletního vyřízení objednávek u soudu v jednom z členských států, v nichž je tento poskytovatel usazen.

Článek 22b

Registr výrobců textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků

1. Členské státy zřídí registr výrobců textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc (dále jen ‚registr výrobců'), aby bylo možné sledovat, zda tito výrobci dodržují článek 22a a čl. 22c odst. 1.

Komise zřídí internetové stránky s odkazy na všechny vnitrostátní registry výrobců, aby usnadnila registraci výrobců ve všech členských státech. Členské státy informují Komisi o odkazu na své vnitrostátní registry výrobců do 30 dnů od spuštění registrů. Informace obsažené v jednotlivých registrech výrobců musí být snadno dostupné, veřejně přístupné a bezplatné, být ve formátu umožňujícím strojové čtení, třídění a vyhledávání a dodržovat otevřené standardy pro užití třetí stranou. Poskytováním informací podle tohoto odstavce není dotčeno zachování důvěrnosti citlivých informací představujících obchodní a průmyslové tajemství v souladu s relevantním unijním a vnitrostátním právem.

2. Členské státy zajistí, aby byli výrobci povinni se v registru výrobců zaregistrovat. Za tímto účelem členské státy od výrobců vyžadují, aby podali žádost o registraci v každém členském státě, kde textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc poprvé dodají na trh.

3. Členské státy povolí výrobcům, aby poprvé dodali na trh textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, pouze pokud jsou v daném členském státě registrováni oni sami nebo jimi pověření zástupci pro plnění rozšířené odpovědnosti výrobce.

4. Žádost o registraci musí obsahovat tyto informace:

a) firmu, ochrannou známku a obchodní značku, jsou-li dostupné, pod nimiž výrobce v dotčeném členském státě působí, a adresu výrobce včetně poštovního směrovacího čísla, místa, ulice a čísla domu, země, telefonního čísla, je-li k dispozici, internetové adresy a e-mailové adresy, jakož i jednotné kontaktní místo;

b) vnitrostátní identifikační kód výrobce, včetně jeho čísla v obchodním rejstříku nebo rovnocenného úředního registračního čísla a unijního nebo vnitrostátního daňového identifikačního čísla;

c) kódy KN textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, které výrobce hodlá poprvé dodat na trh;

d) název, poštovní směrovací číslo, místo, ulici a číslo domu, zemi, telefonní číslo, je-li k dispozici, internetovou adresu, e-mailovou adresu a vnitrostátní identifikační kód organizace odpovědnosti výrobců, číslo v obchodním rejstříku nebo rovnocenné úřední registrační číslo, unijní nebo vnitrostátní daňové identifikační číslo organizace odpovědnosti výrobců a pověření od zastupovaného výrobce;

e) prohlášení výrobce nebo v příslušných případech pověřeného zástupce pro rozšířenou odpovědnost výrobce nebo organizace odpovědnosti výrobců, že poskytnuté informace jsou pravdivé.

5. Členské státy zajistí, aby povinnosti podle tohoto článku mohla jménem výrobce plnit organizace odpovědnosti výrobců na základě písemného pověření.

Pokud výrobce jmenoval organizaci odpovědnosti výrobců, povinnosti podle tohoto článku plní obdobně tato organizace, nestanoví-li členský stát jinak.

6. Členské státy zajistí, aby příslušný orgán:

a) přijímal žádosti výrobců o registraci podle odstavce 2 prostřednictvím systému elektronického zpracování dat, přičemž související podrobnosti se zpřístupní na internetových stránkách příslušného orgánu;

b) provedl registrace a poskytl registrační číslo do dvanácti týdnů ode dne, kdy byly poskytnuty informace stanovené v odstavci 4;

c) mohl stanovit podrobné postupy, pokud jde o podmínky a proces registrace, aniž by tím k požadavkům stanoveným v odstavci 4 přidal další podstatné požadavky;

d) mohl výrobcům účtovat přiměřené poplatky vycházející z nákladů vynaložených na zpracování žádostí uvedených v odstavci 2.

7. Příslušný orgán může registraci výrobce odmítnout nebo zrušit, pokud nejsou poskytnuty informace uvedené v odstavci 4 a související doklady nebo pokud jsou tyto informace nedostatečné nebo pokud výrobce přestal splňovat podmínky stanovené v odst. 4 písm. d).

8. Členské státy vyžadují, aby výrobce, nebo v relevantních případech pověřený zástupce pro rozšířenou odpovědnost výrobce nebo organizace odpovědnosti výrobců, bez zbytečného odkladu oznámili příslušnému orgánu jakékoli změny v informacích obsažených v registraci podle odst. 4 písm. d) a jakékoli trvalé ukončení činností, které souvisejí s prvním dodáním textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků, jež jsou uvedeny v registraci, na trh. Pokud výrobce zanikne, je z registru vyřazen.

9. V případech, kdy informace v registru výrobců nejsou veřejně přístupné, členské státy zajistí, aby měli k registru výrobců bezplatný přístup poskytovatelé online platforem, které spotřebitelům umožňují uzavírat smlouvy na dálku s výrobci a poskytovateli služeb kompletního vyřízení objednávek, kteří uzavírají smlouvy pro kteroukoli ze služeb uvedených v čl. 3 bodě 11 nařízení (EU) 2019/1020 s výrobci nabízejícími textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc konečným uživatelům.

10. Do 17. dubna 2027 přijme Komise prováděcí akty, kterými stanoví harmonizovaný formát pro registraci v registru výrobců na základě požadavků na informace stanovených v odstavci 4 tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 2.

Článek 22c

Organizace odpovědnosti výrobců textilu

1. Členské státy zajistí, aby výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc pověřili organizaci odpovědnosti výrobců, která bude jejich jménem plnit povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti výrobce stanovené v článku 22a.

2. Členské státy vyžadují, aby organizace odpovědnosti výrobců, které hodlají plnit jménem výrobců povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti výrobce v souladu s čl. 8a odst. 3, články 22a, 22b a 22d a tímto článkem, získaly povolení od příslušného orgánu.

3. Členské státy stanoví kritéria týkající se kvalifikací, které musí mít organizace odpovědnosti výrobců, aby mohly být pověřeny plněním povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce jménem výrobců. Členské státy zejména vyžadují, aby organizace odpovědnosti výrobců prokázaly nezbytné odborné znalosti v oblasti nakládání s odpady a udržitelnosti.

4. Členské státy se mohou odchýlit od povinnosti uvedené v odstavci 3 za předpokladu, že ke dni 16. října 2025 již stanovily kritéria zajišťující, že organizace odpovědnosti výrobců může být pověřena plněním povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce jménem výrobců pouze tehdy, pokud prokáže své odborné znalosti v oblasti nakládání s odpady a pokud tato kritéria zajistí, že organizace odpovědnosti výrobců bude nakládat s odpady udržitelným způsobem a omezí dopady nakládání s odpady na životní prostředí.

5. Aniž je dotčen čl. 8a odst. 4, členské státy vyžadují, aby organizace odpovědnosti výrobců zajistily, že finanční příspěvky, které jim platí výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc:

a) jsou založeny na hmotnosti a ve vhodných případech na množství dotyčných výrobků a u textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc jsou upraveny na základě požadavků na ekodesign přijatých podle nařízení (EU) 2024/1781, které jsou nejrelevantnější pro předcházení vzniku odpadu z textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků a pro nakládání s ním v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady stanovenou v čl. 4 odst. 1 této směrnice (dále jen ‚hierarchie způsobů nakládání s odpady') a s odpovídajícími metodikami měření těchto kritérií přijatými podle uvedeného nařízení nebo na základě jiných právních předpisů Unie stanovujících harmonizovaná kritéria udržitelnosti a metody měření pro textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky a které zajišťují zvýšení environmentální udržitelnosti a oběhovosti uvedených výrobků;

b) zohledňují příjmy organizací odpovědnosti výrobců z opětovného použití, přípravy k opětovnému použití nebo z hodnoty druhotných surovin z recyklovaného textilního odpadu;

c) zajišťují rovné zacházení s výrobci bez ohledu na jejich původ nebo velikost, aniž by docházelo k nepřiměřenému zatěžování výrobců, kteří vyrábějí malá množství textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, včetně malých a středních podniků.

6. V případech, kdy je na místě řešit praktiky ultrarychlé a rychlé módy a s nimi spojenou nadměrnou produkci odpadu z textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, mohou členské státy požadovat, aby organizace odpovědnosti výrobců upravily finanční příspěvek na základě postupů výrobců, pokud jde o textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, podle životnosti výrobku vyplývající z těchto postupů, podle délky životnosti těchto výrobků po prvním uživateli a podle příspěvku k uzavření cyklu těchto výrobků přeměnou textilního odpadu na suroviny pro nové výrobní řetězce.

7. Je-li to nezbytné k tomu, aby se zabránilo narušení vnitřního trhu a zajistil se soulad s požadavky na ekodesign přijatými podle článku 4 ve spojení s článkem 5 nařízení (EU) 2024/1781, přijme Komise prováděcí akty, jimiž stanoví kritéria pro úpravu poplatků pro účely použití odst. 5 písm. a) a odstavce 6 tohoto článku. Tyto prováděcí akty, jež se nesmějí týkat přesného stanovení výše příspěvků, se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 2 této směrnice.

8. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců zavedly systém tříděného sběru použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc bez ohledu na jejich povahu, materiálové složení, stav, název, značku, ochrannou známku nebo původ, a to na území členského státu, v němž tyto výrobky poprvé dodají na trh. Systém tříděného sběru musí:

a) nabízet subjektům uvedeným v odst. 9 písm. a) sběr těchto použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků související s textilem a obuvnických výrobků b a zajišťovat praktická opatření nezbytná pro sběr a přepravu těchto použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, včetně bezplatného poskytnutí vhodných sběrných a přepravních nádob, na sběrná místa, která jsou součástí systému sběru v rámci organizace odpovědnosti výrobců;

b) zajišťovat bezplatný sběr použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků sebraných prostřednictvím sběrných míst, která jsou součástí systému sběru v rámci organizace odpovědnosti výrobců, a to s četností přizpůsobenou oblasti, kterou příslušný systém tříděného sběru pokrývá, a objemu těchto použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které se prostřednictvím uvedených sběrných míst obvykle shromáždí;

c) zajišťovat bezplatný sběr odpadu subjektů sociální ekonomiky a dalších subjektů, který vzniká z uvedených textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků shromážděných prostřednictvím sběrných míst, která jsou součástí systému sběru v rámci organizace odpovědnosti výrobců, a to koordinovaným způsobem mezi organizací odpovědnosti výrobců a subjekty sociální ekonomiky a takovými dalšími subjekty.

Veškerá koordinace mezi organizacemi odpovědnosti výrobců podléhá právu Unie v oblasti hospodářské soutěže.

9. Členské státy zajistí, aby systém sběru uvedený v odstavci 8:

a) sestával ze sběrných míst, která jménem členských států zřídí organizace odpovědnosti výrobců a provozovatelé zařízení pro nakládání s odpady ve spolupráci s jedním nebo více z těchto subjektů: subjekty sociální ekonomiky, maloobchodníci, orgány veřejné moci nebo třetí strany, které jejich jménem provádějí sběr použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, a provozovatelé dobrovolných sběrných míst;

b) pokrýval celé území členského státu a zohledňoval počet obyvatel a hustotu obyvatelstva, očekávaný objem použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, jakož i dostupnost a blízkost pro konečné uživatele, a nebyl omezen na oblasti, kde sběr a následné nakládání s těmito výrobky přináší zisk;

c) na základě dostupných osvědčených postupů udržoval trvalý a technicky proveditelný růst míry tříděného sběru a související snížení míry sběru použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc v rámci směsného komunálního odpadu.

10. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců nemohly odmítnout účast místních orgánů veřejné moci, subjektů sociální ekonomiky nebo jiných provozovatelů zařízení pro opětovné použití v systému tříděného sběru zavedeném podle odstavce 8.

11. Aniž jsou dotčeny odst. 8 písm. a) a b) a odst. 9 písm. a), zajistí členské státy, aby subjekty sociální ekonomiky mohly udržovat a provozovat svá vlastní sběrná místa tříděného odpadu a aby se jim při volbě polohy těchto sběrných míst tříděného odpadu dostalo stejného nebo přednostního zacházení. Členské státy zajistí, aby subjekty sociální ekonomiky, které jsou součástí systému sběru podle odst. 9 písm. a), nebyly povinny předávat sebrané použité a odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc organizaci odpovědnosti výrobců.

12. Členské státy zajistí, aby subjekty sociální ekonomiky, které provozují svá vlastní sběrná místa tříděného odpadu v souladu s odstavcem 11, předkládaly alespoň jednou za rok příslušnému orgánu informace týkající se množství tříděného sběru použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc v hmotnostním vyjádření s uvedením:

a) množství v hmotnostním vyjádření, které bylo posouzeno jako vhodné k opětovnému použití, pokud možno s uvedením vyvezeného množství v hmotnostním vyjádření;

b) množství v hmotnostním vyjádření určené k přípravě k opětovnému použití a recyklaci, přičemž se případně zvlášť uvede množství k recyklaci vláken na nová vlákna, pokud možno s uvedením vyvezeného množství v hmotnostním vyjádření, a

c) množství v hmotnostním vyjádření určené k jinému využití nebo odstranění.

13. Odchylně od odstavce 12 mohou členské státy částečně nebo zcela osvobodit subjekty sociální ekonomiky od povinnosti předkládat informace uvedené v odstavci 12, pokud by plnění těchto informačních povinností vedlo k nepřiměřené administrativní zátěži pro tyto subjekty.

14. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců vedle informací uvedených v čl. 8a odst. 2 zpřístupnily konečným uživatelům následující informace týkající se udržitelné spotřeby, včetně možností využívání použitého zboží (second hand), opětovného použití a nakládání s textilem a obuví po skončení jejich životnosti, pokud jde o textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, které výrobci poprvé dodají na trh:

a) úloha konečných uživatelů při přispívání k předcházení vzniku odpadu, včetně veškerých osvědčených postupů, zejména podporou udržitelných spotřebních zvyklostí a propagací správné péče o výrobky během jejich používání;

b) možnosti opětovného použití a opravy textilu a obuvi;

c) poloha sběrných míst;

d) úloha konečných uživatelů ve správném přispívání k třídění sběru použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, mimo jiné darováním;

e) dopad na životní prostředí, lidské zdraví, jakož i na sociální a lidská práva, který má textilní výroba, zejména praktiky a spotřeba rychlé módy, recyklace a jiné využití a odstraňování a nevhodné způsoby vyřazování odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, jako je znečišťování prostředí vyhozeným odpadem nebo vyhazování do směsného komunálního odpadu, jakož i opatření, jež mají za cíl zmírnit tento dopad na životní prostředí a lidské zdraví.

15. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců pravidelně poskytovaly informace uvedené v odstavci 14 a aby tyto informace byly aktuální a byly poskytovány prostřednictvím:

a) internetových stránek nebo jiných prostředků elektronické komunikace;

b) komunikace ve veřejném prostoru a na sběrném místě;

c) vzdělávacích programů, kampaní zvyšujících informovanost a aktivit zapojujících komunity;

d) informačních tabulí v jazyce nebo jazycích, kterým uživatelé a spotřebitelé snadno rozumějí.

16. Je-li v členském státě plněním povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce pověřeno jménem výrobců více organizací odpovědnosti výrobců, členské státy zajistí, aby tyto organizace odpovědnosti výrobců pokrývaly celé území členského státu s cílem zajistit na celém území jednotnou kvalitu služeb systému odděleného sběru použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc.

Členské státy určí příslušný orgán nebo jmenují nezávislou třetí stranu, aby dohlížely na to, zda organizace odpovědnosti výrobců plní své povinnosti koordinovaně a v souladu s právem Unie v oblasti hospodářské soutěže. Členské státy, v nichž je plněním povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce pověřena jménem výrobců pouze jedna organizace odpovědnosti výrobců, mohou určit příslušný orgán nebo jmenovat nezávislou třetí stranu, aby dohlížely na to, zda organizace odpovědnosti výrobců plní své povinnosti v souladu s právem Unie v oblasti hospodářské soutěže.

17. Členské státy vyžadují, aby organizace odpovědnosti výrobců zajistily důvěrnost údajů, jež mají v držení, pokud jde o chráněné informace nebo informace, které lze přímo přiřadit k jednotlivým výrobcům nebo jejich pověřeným zástupcům.

18. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců na svých internetových stránkách vedle informací uvedených v čl. 8a odst. 3 písm. e) zveřejňovaly:

a) alespoň jednou za rok, s výhradou obchodního a průmyslového tajemství, informace o:

i) množství výrobků, i v hmotnostním vyjádření, poprvé dodaných na trh;

ii) množství tříděného sběru použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc v hmotnostním vyjádření, přičemž se zvlášť uvedou neprodané výrobky;

iii) mírách opětovného použití, přípravy k opětovnému použití a recyklace, jichž organizace odpovědnosti výrobců dosáhla, přičemž se zvlášť uvede míra recyklace vláken na nová vlákna;

iv) míře jiného využití a odstranění a

v) míře vývozu použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, a vývozu odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc;

b) informace o postupu výběru provozovatelů zařízení pro nakládání s odpady vybíraných v souladu s odstavcem 19.

19. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců stanovily transparentní a nediskriminační postup výběru provozovatelů zařízení pro nakládání s odpady, jenž bude založen na transparentních kritériích pro zadání zakázky a nebude klást nepřiměřenou zátěž na malé a střední podniky, v zájmu zajištění:

a) služeb nakládání s odpady poskytovaných provozovateli zařízení pro nakládání s odpady podle odst. 9 písm. a) a

b) následného zpracování odpadu.

20. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců každoročně poskytovaly příslušným orgánům informace uvedené v odst. 18 písm. a) a b), včetně relevantních informací uvedených v odst. 18 písm. a) požadovaných každoročně od výrobců textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, které byly poprvé dodány na trh. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců uváděly u informací podle odst. 18 písm. a) bodů iii), iv) a v) množství v hmotnostním vyjádření.

Odchylně od prvního pododstavce tohoto odstavce členské státy vyžadují, aby organizace odpovědnosti výrobců požadovaly od výrobců, kteří jsou podniky zaměstnávajícími méně než deset osob a jejichž roční obrat a roční bilanční suma nepřesahují 2 miliony EUR, aby každoročně předkládali pouze informace uvedené v odst. 18 písm. a) bodě i).

Komise změní prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/1004 ([4])* a (EU) 2021/19 ([5])* tak, aby v souladu s čl. 37 odst. 7 této směrnice zahrnovala informace uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce. Pozměněné prováděcí akty se týkají:

a) informací o harmonogramech podávání zpráv;

b) specifikací ohledně struktury a formátu vykazování údajů s cílem zajistit jednotnost, soulad a snadnost konsolidace údajů pro organizace odpovědnosti výrobců.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 2.

Článek 22d

Nakládání s textilním odpadem

1. Členské státy zajistí, aby sběr, nakládka a vykládka, infrastruktura pro přepravu a skladování, jakož i činnosti zahrnující manipulaci s použitým textilem a textilním odpadem, a následné postupy třídění a zpracování byly chráněny před nepříznivými povětrnostními vlivy a potenciálními zdroji kontaminace, aby se zabránilo poškození a křížové kontaminaci sebraného použitého textilu a textilního odpadu. Odděleně sebraný použitý textil a textilní odpad musí být na sběrném místě tříděného odpadu nebo v zařízení pro třídění odpadu podroben profesionální kontrole, jejímž účelem je zjistit a odstranit necílové předměty nebo materiály či látky, které jsou potenciálními zdroji kontaminace.

2. Členské státy zajistí, aby použité a odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, které jsou sbírány odděleně, a to i v souladu s čl. 22c odst. 8 a 11, byly při sběru považovány za odpad.

V případě textilií, které nejsou výrobky uvedenými v příloze IVc, jakož i v případě vyřazených neprodaných textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc členské státy zajistí, aby jednotlivé složky textilních materiálů a textilních výrobků byly v místě vzniku odpadu od sebe odděleny, pokud toto oddělení usnadňuje následné opětovné použití, přípravu k opětovnému použití nebo recyklaci, včetně recyklace vláken na nová vlákna, umožňuje-li to technologický pokrok. Toto oddělení se provádí nákladově efektivním způsobem, aby se maximalizovalo využití zdrojů a přínosy pro životní prostředí.

3. Odchylně od odstavce 2 se použité textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, které jsou přímo předávány konečnými uživateli a které provozovatelé zařízení pro opětovné použití nebo subjekty sociální ekonomiky přímo na sběrném místě odborně posoudí jako vhodné k opětovnému použití, nepovažují při sběru za odpad.

4. Členské státy zajistí, aby použité a odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, které jsou sbírány odděleně, a to i v souladu s čl. 22c odst. 8 a 11, prošly tříděním, kterým bude zajištěno, že budou zpracovány v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady.

5. Členské státy zajistí, aby třídění použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které jsou sbírány odděleně, a to i v souladu s čl. 22c odst. 8 a 11, splňovalo tyto požadavky:

a) účelem třídění je získat textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky k opětovnému použití a přípravě k opětovnému použití, přičemž se upřednostňuje místní třídění, je-li to vhodné, a opětovné použití v místě;

b) při třídění za účelem opětovného použití se textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky třídí na vhodné úrovni granularity umožňující třídění po jednotlivých položkách, které odděluje složky vhodné pro přímé opětovné použití od složek, které před opětovným použitím musí ještě projít další přípravou, zaměřuje se na konkrétní trh pro opětovné použití a uplatňují se aktuální kritéria třídění, která jsou pro tento přijímající trh relevantní;

c) položky, které jsou posouzeny jako nevhodné k opětovnému použití, jsou tříděny za účelem repasování a recyklace, včetně recyklace vláken na nová vlákna, umožňuje-li to technologický pokrok, s cílem upřednostnit repasování před recyklací;

d) výsledný materiál získaný tříděním a následnými způsoby využití, jenž je určen k opětovnému použití, splňuje kritéria pro to, aby přestal být považován za odpad, jak je uvedeno v článku 6.

6. Do 1. ledna 2026 a poté každých pět let provedou členské státy průzkum složení sebraného směsného komunálního odpadu s cílem určit, jaký podíl v něm zaujímají odpadní textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky, a to v souladu s kódy KN uvedenými v příloze IVc, je-li to vhodné. Členské státy zajistí, aby na základě získaných informací mohly příslušné orgány požadovat, aby organizace odpovědnosti výrobců přijaly nápravná opatření zaměřená na rozšíření sítě sběrných míst a vedení informačních kampaní v souladu s čl. 22c odst. 14 a 15. Členské státy zajistí, aby výsledky uvedených přezkumů byly přístupné veřejnosti.

7. Členské státy zajistí, aby za účelem rozlišení mezi použitými textilními výrobky, výrobky souvisejícími s textilem a obuvnickými výrobky, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, a odpadními textilními výrobky, výrobky souvisejícími s textilem a obuvnickými výrobky mohla být přeprava použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků posouzených jako vhodné k opětovnému použití, u nichž existuje podezření, že jsou odpadem, kontrolována příslušnými orgány členských států z hlediska toho, zda splňuje minimální požadavky stanovené v odstavcích 8 a 9 pro přepravu použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, a aby byla odpovídajícím způsobem sledována.

8. Členské státy zajistí, aby profesionálně zajišťovaná přeprava použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, splňovala minimální požadavky na vedení záznamů stanovené v odstavci 9 a aby při ní byly dokládány alespoň tyto informace:

a) kopie faktury a smlouvy o prodeji nebo převodu vlastnictví textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, v níž je uvedeno, že dotyčné výrobky jsou určeny k přímému opětovnému použití a že jsou k němu vhodné;

b) doklad o předchozím třídění nebo o tom, že byly výrobky přímo odborně posouzeny jako vhodné k opětovnému použití v souladu s tímto článkem a případně s kritérii přijatými podle čl. 6 odst. 2, ve formě kopie záznamů o každém balíku, který je součástí zásilky, a protokolu obsahujícího všechny údaje ze záznamů podle odstavce 9 tohoto článku;

c) prohlášení fyzické nebo právnické osoby, která má v držení použité textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky posouzené jako vhodné k opětovnému použití a která na profesionálním základě zajišťuje přepravu použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, že žádný z materiálů v zásilce není odpadem ve smyslu čl. 3 bodu 1.

Členské státy zajistí, aby přepravované výrobky uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce byly náležitě chráněny před poškozením v průběhu přepravy, nakládky a vykládky, zejména dostatečnými obaly a vhodným uspořádáním nákladu, čímž se zachová neporušenost a kvalita textilních výrobků určených k opětovnému použití během celého procesu přepravy.

9. Členské státy zajistí, aby přeprava použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, splňovala tyto minimální požadavky na vedení záznamů:

a) záznam o třídění, o tom, že byly výrobky přímo odborně posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, nebo o přípravě k opětovnému použití je bezpečně, nikoli však nastálo, upevněn na obalu;

b) záznam obsahuje tyto informace:

i) popis položky nebo položek, jež se nacházejí v příslušném balíku, uvádějící nejpodrobnější granularitu třídění, která byla u textilních položek uplatněna během třídění nebo přípravy k opětovnému použití, jako je typ oděvu, velikost, barva, dámská či pánská kolekce, materiálové složení a jakékoli další relevantní vlastnosti, které přispívají k účinnému opětovnému použití;

ii) název a adresu společnosti odpovědné za konečné třídění nebo přípravu k opětovnému použití.

10. Členské státy zajistí, aby v případě, že příslušné orgány nebo orgány zapojené do inspekcí zjistí, že existuje podezření, že zamýšlená přeprava použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků posouzených jako vhodné k opětovnému použití sestává z odpadu, mohly být náklady na příslušné analýzy, inspekce a skladování použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků posouzených jako vhodné k opětovnému použití, u nichž existuje podezření, že jsou odpadem, účtovány výrobcům textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, třetím osobám jednajícím jejich jménem nebo jiným osobám, které přepravu zajišťují.

([1])* Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (Úř. věst. L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

([2])* Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1892 ze dne 10. září 2025, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech (Úř. věst. L, 2025/1892, 26.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1892/oj).

([3])* Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj).

([4])* Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/1004, ze dne 7. června 2019, kterým se stanoví pravidla pro výpočet, ověřování a vykazování údajů o odpadech v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES a kterým se zrušuje prováděcí rozhodnutí Komise C(2012) 2384 (Úř. věst. L 163, 20.6.2019, s. 66, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/1004/oj).

([5])* Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2021/19 ze dne 18. prosince 2020, kterým se stanoví společná metodika a formát pro podávání zpráv o opětovném použití v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES (Úř. věst. L 10, 12.1.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/19/oj).“

8) V článku 29 se odstavec 2a nahrazuje tímto:

„2a. Členské státy přijmou zvláštní programy předcházení vzniku potravinového odpadu, které mohou být předloženy jako součást jejich programů předcházení vzniku odpadů.“

9) Vkládá se nový článek, který zní:

„*Článek 29a*

Programy předcházení vzniku potravinového odpadu

1. Členské státy vyhodnotí a upraví své programy předcházení vzniku potravinového odpadu, přičemž se zaměří na dosažení cílů stanovených v čl. 9a odst. 4. Tyto programy musí obsahovat alespoň opatření stanovená v čl. 9 odst. 1 a čl. 9a odst. 1 a v relevantních případech opatření uvedená v přílohách IV a IVa a sdělí se Komisi do 17. října 2027.

2. Každý členský stát určí příslušné orgány odpovědné za koordinaci opatření k předcházení vzniku potravinového odpadu uvedených v čl. 9a odst. 1 a prováděných za účelem dosažení cílů stanovených v čl. 9a odst. 4 a informuje o tom Komisi do 17. ledna 2026. Komise následně tyto informace zveřejní na příslušných internetových stránkách.“

10) Článek 37 se mění takto:

a) v odstavci 3 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„Členské státy každoročně předkládají Evropské agentuře pro životní prostředí údaje týkající se provádění čl. 9 odst. 4 a údaje podle čl. 22c odst. 12, odst. 18 písm. a) a odst. 20. Členské státy každoročně předkládají Komisi údaje týkající se provádění čl. 9a odst. 2.“;

b) vkládá se nový odstavec, který zní:

„5a. Členské státy zveřejní zprávy o kontrole kvality související s čl. 9a odst. 2 poté, co vyhodnotí, zda by toto zveřejnění nevedlo k narušení ochrany důvěrných obchodních informací.“;

c) odstavec 7 se nahrazuje tímto:

„7. Komise přijme prováděcí akty, jimiž stanoví formát pro předkládání údajů podle odstavců 1, 3, 4 a 5 tohoto článku. Pro účely předkládání údajů o provádění čl. 11 odst. 2 písm. a) a b) používají členské státy formát stanovený prováděcím rozhodnutím Komise ze dne 18. dubna 2012, kterým se zavádí dotazník pro zprávy členských států o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech. Pro účely předkládání údajů o potravinovém odpadu se při vypracovávání formátu pro předkládání údajů zohlední metodika vyvinutá podle čl. 9a odst. 3. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 39 odst. 2 této směrnice.“

11) Článek 38a se mění takto:

a) odstavce 2 a 3 se nahrazují tímto:

„2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 7 odst. 1, čl. 9a odst. 3, čl. 11a odst. 10, čl. 27 odst. 1 a 4 a čl. 38 odst. 2 a 3 je svěřena Komisi na dobu pěti let od 4. července 2018. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 22a odst. 5 je svěřena Komisi na dobu pěti let od 17. dubna 2027. Komise vypracuje zprávu o přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 7 odst. 1, čl. 9a odst. 3, čl. 11a odst. 10, čl. 22a odst. 5, čl. 27 odst. 1 a 4 a čl. 38 odst. 2 a 3 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.“;

b) odstavec 6 se nahrazuje tímto:

„6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 7 odst. 1, čl. 9a odst. 3, čl. 11a odst. 10, čl. 22a odst. 5, čl. 27 odst. 1 a 4 a čl. 38 odst. 2 a 3 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.“

12) V článku 41 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„Od 17. dubna 2029 se články 22a, 22b, 22c a 22d použijí v případě podniků, které zaměstnávají méně než deset osob a jejichž roční obrat a roční bilanční suma nepřesahuje 2 miliony EUR.“

13) Vkládá se nový článek, který zní:

„*Článek 41a*

Přezkum

Do 31. prosince 2029 Komise vyhodnotí tuto směrnici a směrnici 1999/31/ES. V tomto hodnocení se mimo jiné posoudí:

a) účinnost finanční a organizační odpovědnosti systémů rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc zavedených podle této směrnice, pokud jde o krytí nákladů vyplývajících z uplatňování požadavků stanovených v této směrnici, včetně posouzení možnosti požadovat finanční příspěvek od provozovatelů komerčních zařízení pro opětovné použití, zejména od větších provozovatelů;

b) možnost stanovení cílů pro textilní odpad v oblasti předcházení vzniku, sběru, přípravy k opětovnému použití a recyklace odpadu;

c) možnost zavedení předběžného třídění směsného komunálního odpadu s cílem zabránit tomu, aby odpad, který lze využít pro přípravu k opětovnému použití nebo recyklaci, byl odeslán ke spálení nebo uložen na skládku.

O zjištěních tohoto hodnocení předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu. Bude-li to vhodné, připojí k této zprávě legislativní návrh.“

14) Znění obsažené v příloze této směrnice se vkládá jako příloha IVc.

Článek 2

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 17. června 2027. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, která přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 3

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

Ve Štrasburku dne 10. září 2025.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předsedkyně*
R. METSOLA	M. BJERRE

PŘÍLOHA

„PŘÍLOHA IVc

VÝROBKY, NA NĚŽ SE VZTAHUJE ROZŠÍŘENÁ ODPOVĚDNOST VÝROBCE ZA NĚKTERÉ TEXTILNÍ VÝROBKY, VÝROBKY SOUVISEJÍCÍ S TEXTILEM A OBUVNICKÉ VÝROBKY

Část I

Textilní výrobky pro domácnost a oděvy a oděvní doplňky z textilu pro použití v domácnosti nebo jiné účely, pokud jsou tyto výrobky svou povahou a složením podobné výrobkům pro použití v domácnosti, které spadají do oblasti působnosti článku 22a

Kód KN	Popis
61 – všechny kódy uvedené v této kapitole	Oděvy a oděvní doplňky, pletené nebo háčkované
62 – všechny kódy uvedené v této kapitole	Oděvy a oděvní doplňky, jiné než pletené nebo háčkované
6301	Přikrývky a plédy (kromě podpoložky 6301 10 00)
6302	Ložní prádlo, stolní prádlo, toaletní prádlo a kuchyňské prádlo
6303	Záclony (včetně závěsů) a vnitřní rolety; záclonky nebo postelové drapérie
6304	Ostatní bytové textilie, kromě výrobků čísla 9404
6309	Obnošené oděvy a jiné použité výrobky
6504	Klobouky a jiné pokrývky hlavy, splétané nebo zhotovené spojením pásků z jakéhokoliv materiálu, též podšívané nebo zdobené
6505	Klobouky a jiné pokrývky hlavy, pletené nebo háčkované nebo zhotovené z krajek, plsti nebo jiných textilních materiálů, v metráži (ne však v pásech), též podšívané nebo zdobené; síťky na vlasy z jakéhokoliv materiálu, též podšívané nebo zdobené

Část II

Obuv a oděvy a oděvní doplňky pro použití v domácnosti nebo jiné účely, pokud jsou tyto výrobky svou povahou a složením podobné výrobkům pro použití v domácnosti, jejichž hlavní složkou není textil, které spadají do oblasti působnosti článku 22a

Kód KN	Popis
4203	Oděvy a oděvní doplňky z přírodní nebo kompozitní usně (jiné než obuv a pokrývky hlavy a jejich části a součásti a výrobky uvedené v kapitole 95, jako například chrániče holení, šermířské masky)
6401	Nepromokavá obuv se zevní podešví a se svrškem z kaučuku nebo z plastů, jejíž svršek není k podešvi připevněn ani s ní spojen šitím, přinýtováním, přibitím hřebíčky, přišroubováním, přibitím kolíky nebo podobným způsobem

Kód KN	Popis
6402	Ostatní obuv se zevní podešví a svrškem z kaučuku nebo plastů
6403	Obuv se zevní podešví z kaučuku, plastů, usně nebo kompozitní usně a se svrškem z usně
6404	Obuv se zevní podešví z kaučuku, plastů, usně nebo kompozitní usně a se svrškem z textilních materiálů
6405	Ostatní obuv“